

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs betű sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fill.

Külön sor 40 fill.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egykori
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 182.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvép-
Társaság.

József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 182.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, augusztus 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Magyar Zeppelinek.
- Legyen vége az abszolútizmusnak.
- A javulás útján.
- Kontárok alkonya.
- Védekezés a rossz adósok ellen.
- Hegyaljai borok a külföldön.
- A nevelő ur.
- Szezon.
- Második „Rendkívüli kiadás”.
- Kávémérés a szerelemhez.
- Királyi kegyelem az aradi vár bosnyák foglyainak.
- Juhar afférje.
- Popea püspök meghalt.
- Az alkirály és a kóristaleány.
- Günther Antal — egyetemi tanár?
- A király Magyarországon.
- Téma: Diákok. Irta: Ádám Éva. — Apró fölvetések. Irta: Molnár Jenő.

Magyar Zeppelinek.

Arad, augusztus 8

A levegő-gróf — nálunk biztosan így neveznék Zeppelint — csak néhány hét óta az a hős, aki a felhőket és azok vidékét meghódítja, elsőben Németország, azután a világ javára. Azelőtt egy úgáras generális volt, akinek a kormányozható léghajó a mániája. Sokan, igen sokan szenvednek ebben a betegségben; a babarci ideggyógyintézet külön osztályt tart fenn a számukra és speciális móddal kezeli őket. Meg kell nyugodtan hallgatni a páciens és nem szabad semmit komolyan venni abból, amit mond.

Azonban a lég-tengernagy — hát nem ennek keresztelnék a kabarékban, ha a fölthaláló hazánkfia lenne? — a valóság-

ban kormányozta a maga léghajóját és egy express-vonat biztonságával hajtotta végre a maga programját. És a mikor a diadalnak káprázatát egyszerre elhomályosította a baleset, amely a csodaművet semmivé tette, Vilmos császár az első között vigasztalta meg a halottja fölött kesergő feltalálót s buzdította az új munkára.

Ikarus gróf — ezt az elkeresztelést már meg is tettük — ha szomorú sorsban is, de rehabilitálva van. Igaz, hogy felé is csak vigasztalásként és csak a sikerült kísérlet után fordul a császár érdeklődése. De azért előttünk a példa: az uralkodó, aki kezét nyújtja a feltalálónak. És nem habozik kijelenteni, hogy Zeppelin találmányának érvényesüléséhez Németország dicsősége van kötve. A világhódító császár ebben a pillanatban is máshova lát, mint a hová néz. Jobban, mint a husapritó csatákon, tört ki a versengés Németország és Franciaország között a levegőbeli gloire-ért. Amott Fahrman Henri, itt Zeppelin tábornok. Két feltaláló, két ország és a kormányozható léghajó két rendszere, amely ép oly ellentétes egymással, mint a két feltaláló egyénisége s a két nemzet között Zeppelin győzött, a ballonszisztéma győz: Németországa a világ.

S amialatt a léghajótöröttnek borus, csontos homlokát egész Németország simogatja, mi a magunk, ismeretlen zeppelinjeire gondolunk, akiket sehonnét se ér biztató, vagy bátorító szó, mikor fáradságos kísérleteinkben a hónapok eredményét

a pillanatok lerontják. Magyar feltalálónak lenni egyáltalán rossz és gyanús pálya. Magyar ember az, aki módját szerezte annak, hogy egy központból a vidék összes ujságjait nemcsak szerkeszteni, tudósítani, hanem kiszedni is lehet. A gyors-táviratozás magyar találmánya is hiába keresi az igazi érvényesülést. És így tovább. Idehaza, a honfitársak között a leg-szomorubb sors éri őket: a közömbösség, amely a tudatlanság vizeiről gőzölög feléjük. Azt hisszük csak, amit látunk; csak-hogy a szemünk hiányzik hozzá, hogy az értékeset, a jelentőset észrevegyük.

Azonban magyar zeppelinekről van szó. Van ilyen is. A sok vad és műkedvelő fölthaláló mellett, az ezermester parasztok és a Kolumbusz galambját kutatókon kívül van néhány ember, aki komoly tudással, egy egész élet tanulmányozásával dolgozik a meddőnek tetsző munkán. Dehát a sikerült kísérleteket nem tekintették-e szintén céltalan erőlködésnek, a míg a diadalhoz el nem jutottak?

Es él közöttük is egy ember, egy gyárigazgató, akit humorosan tüntetne fel, ha az aradi Zeppelinnel neveznők. Nem vagyunk egyáltalán szakemberek, hogy a Némethy Károly repülőgépről nyilatkozhatnánk. A beavatottak is csak annyit tudnak róla, hogy nem a ballon rendszerre építi a levegőjárművet. Paraszt föl-fogással csak annyit tudunk róla, hogy ezzel a repülőgéppel nem lehet Aradról Budapestre rándolni, sőt rövidebb távolságkra se. Ennélfogva nem jó repülőgép, sőt nem is repülőgép. Arra nem is gon-

Diákok.

Irta: Ádám Éva.

Érdekes alakjai a nyárnak a diákok. A tanulók: a fiúk, a lányok. Gyakran elnézem őket. És úgy látom, mindenütt egyformák. Talán mert egyforma az ő világuk. Szegény és gazdag: egyremegy. Egyformán hevülnek lehetetlen eszmékért, ideálokért, lányokért, tiltott könyvekért. Ahány szenzációs, gyalázatos szellemű könyv megjelenik, azt ők mind olvassák, míg a szemük szikrát hány a fáradságtól s lelkük beszítja a mérget. Amelyik nem értené a méreg ízét, annak megmagyarazzák.

No és végül minden diák „imád” egy tanárt s minden lányka egy tanítónőt. Valami beteges, ostoba rajongással csüng választottján. Nem tisztelettel, hanem magától sem értett szeretettel, ami izgatja a gyermek lelkét. Mutat valamit a jövőből, az érzelmeik világából ez a szimpátia. S ez a vonzódás megmagyaráz a figyelőnek valamit abból a forrongásból, amikor ébred a gyermekben az ember.

Ismertem sápadt arcú, nagyszemű gyermeket, akiről senkise tudta, mi baja. Az anyja kétségbeesetten hurcolta magával ide-oda, hogy szórakozzék. De a gyermek egyre kedélytelenebb lett. Egyszer ott találták meg eszméletét vesztve, amint histerikusán csókolgatja egy selyem papírba göngyölt szivar végét, amit a tanár eldobott.

Nagy mélységek vannak a gyermek lel-

kében. Még az igazán nagy intelligenciával bíró szülő is ritkán lát be oda.

Nagy barátja vagyok a gondolatnak, összeszedni minden legcsekélyebb jelt, szót, mozzanatot, a mi egy gyermek életében előfordul. Németországban belátták ennek nagy horderejét. Mikor a gyerekek irni tanul, ezzel egyidejűleg szoktatják arra, hogy a maga körül látott játékokról stb.-ről valamit gondoljon. És ezt leiratják vele. Naplószerűen, évek során. Amit megkezdett mint picinyke gyermek, az életmeglátást, az gyönyörű neveléstudományá nővi magát. S ha mint felnőtt ember végig tekint gyermeklelke világában: vissza tud szállani oda, emlékezni fog azokra a felnőttekhez mérten piciny, de a maguk élettudásához viszonyítva ép oly tragikus vonásokra, melyek arra is képesek, hogy megöljék a gyermek lelkét.

Most veszem észre, milyen tudományos magyarázatokba kezdtem. Pedig egészen más volt a célom. Vidám, kedves, napsugaras, süteményes dolgokról akarok beszélni.

S amikor feszítve, királyi fenséget tulszárnyaló méltósággal haladnak el ablakom alatt a kis diákok, úgy elnézem őket. Hát még a lánykakat!

Mégis csak vén kisasszonynak kell lennem, hiszen nagyot fordult a világ. Az én gyermekkoromban, ha szünidőre hazakerültünk, az volt legnagyobb örömünk, ha cipő nélkül szaladgálhattunk s az édes anyám öröme minden es-

tére letéptük magunkról a ruhát, addig kerge-tőztünk, addig madárfiókáztunk.

Es most? Alig mult néhány esztendő, de én olyan magamfajta gyermeket sehelse látok! Kérem, itt sétál az ablakunk alatt egy polgárista lányka. Kovácmester az apja. Itt ebben a rongyos kis faluban, ahol minden gazda még a patkót is fölveri az elcsigázott lovaira.

Es ez az egyszerű családból való lányka, sötétkék gufrinozott lenge ruhában jár és botorkál a falu szemetjében. En Istenem! Mi lesz ebből! Szinte komor lesz a lelkem, amint nézem. Nem tudom, a kor és az emberi haladás diadala-e ez a gufrinozott toilett, vagy egy beteg társadalom komédiájának cifra rongya.

Ej, ismét mást beszélek! Magamról szólok. Az kedves volt. De csak ma. Akkor szomorú volt. Kosztos néainél lak-tunk egy hatan. Lánykák. Hogy mi minden- nek gyötörtük a kövér nénit: most nem tartozik ide. Ebben a nemes törekvésben nagyban elő-segített az Imre szolgálja s a Marika szolgáló. Azok is olyan mi korunkbeli gyermekek voltak.

Az egyik társam Irma volt. Egy vakmerő, sőt szemtelen kis lány. Velünk átelle ben egy öreg cukrász lakott. Volt neki egy kis diák fia. És tartottak egy kosztos fiut is Irma ezekkel kacérkodott, feltűnő eredménnyel! Ugyanis a szegény cukrász bármennyit süttött-főzött, semmi látszatja se volt. Semmi haszna.

A Dolfi gyerek reggel, délben, este hihe-tetlen mennyiségben küldte át a legdrágább cukrász süteményeket. Sohase láttam azóta

dolunk, hogy az abszolút sikerhez vezető uton vannak fokozatok, és talán egy ilyen apró, szabad szemmel, a tudás mikroszkópja nélkül meg se látható, de azért tényleg meglevő fokozatot talán az aradi találmány is elért? És olyan találmánynál, a melynek teljes sikere a mai világrendet felforgatná, egy ilyen mikroszkópikus eredmény legalább a földiek komoly érdeklődését megszolgálhatná.

A német Totrangi Dávidot — a magyar Totrangi Dávidok öröke a regényekben maradnak, — Vilmos császár üdvözölte. Némethy Karolynak ellenben azt mondták: jobb lenne, ha a szalmagyári büzzel törődne! És Némethy azóta, legalább tudomás szerint, csakugyan a büzzel törődött. Egész erejével a büz ellen fegyverkezett, az ellen küzdött, s ma már, a mikor a benzín új levegőréteget borított ránk, úgy tapasztaljuk, hogy nincs is szalmagyári büz. És senkinek se jutott eszébe az a bolond gondolat: vajjon nem ért volna többet, ha a szalmagyári büz megmarad és a repülőgép problémája, ez az ezer esztendőre szóló ügy még egy-két hajszállal előbbre jut?

Méltóztassék várni azzal a fölényes mosolylyal. Nem akarjuk Némethy Károlyt Zeppelin őrgrof (nálunk biztosan őrgrof-nak kabaráznák a mestert) mellé állítani. Igaz, hogy Zeppelint immár egy siker rehabilitálta, egy kézzelfogható siker, Némethy eredményei pedig, ha vannak, csak az elméletben születtek meg. A kritikusok kedvéért azt is megengedjük, hogy Némethy soha se fog Arad és Budapest között repülni. Hiszen egyebet alig reklámlathatnánk a számára, mint egy kevés okos, tiszta érdeklődést, egy marék józan becslést, amely a tudós munkáját megilleti. Hiszen, ha az agg Zeppelin nem születik németnek, hanem magyar gyárigazgató lesz, akinek a kenyérkereset óráin felül való idejét az orrok kényelmének kell szentelni, — vajjon eljutott volna ahhoz a fokhoz, hogy a bécsi kabinetirodából táviratot fogalmazzanak a címére?

+

Legyen vége az abszolutizmusnak.

Nemess Zsigmond dr. indítványa az augusztusi közgyűlés előtt.

*

Akció az aradi vár bosnyák foglyaiért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 8

A legutóbbi rendkívüli közgyűlésen tudvalevően Nemess Zsigmond dr. volt országgyűlési képviselő, aradi városi bizottsági tag indítványt akart tenni az aradi várba hurcolt bosnyák ujságírók érdekében, de akkor nem foglalkozhatott az ügygel a közgyűlés. Nemess dr. most terjedelmes beadvány alakjában tette meg indítványát az augusztusi közgyűlésnek. Ma beadott indítványában kéri, hogy a törvényhatóság feliratot intézzen a magyar miniszterelnökhöz, kitől ez ügynek Magyarország közönségének megalégedésére való orvosoltatását kéri. Ezzel kapcsolatosan indítványának második részében kéri, hogy Arad városa kérvényt intézzen a képviselőházhoz, melynek nyomán Magyarország állami tekintélyének latba vetésével és a magyar országgyűlés kezdeményezésével Bosznia és Hercegovina alkotmányos kormány formát nyerjen.

Az indítványt a f. hó 12-iki rendes közgyűlés fogja tárgyalni. Szó szerinti szövege a következő:

(Katonai ítélet nélküli foglyak)

Teljes Törvényhatósági Bizottság! Egy indítványt bátorodom előterjeszteni, melynek indokolásul előrebocsájtom a következőket:

Köztudomású, hogy az aradi vár katonai börtöneiben bosnyák politikai foglyokat őriznek. A hírlapok útján ismeretessé lett azon tény, hogy Boszniában az „Otácbina“ című banjalukai lapban megjelent egy lázító ujság cikk — tehát politikai vétség miatt, a banjalukai cs. és kir. haditörvényszék, a melynek elnöke *Nail* Greiszler tábernok; vizsgáló bírása, vádlója és védője egy személyben pedig *Fiala* hadbíró

százados, polgár embereket: a cikkíró, a szerkesztőség összes tagjait, még a szedőket, sőt néhány jómódu kereskedőt is, a katonai hadbírósg több évi, legmagasabban 7 és 9 évi súlyos várfogságra ítélte. Az ítékezés jogalapjául egy 1878. évben tehát a *hadjárati közepetté időben* kibocsájtott *statáriális* proklamáció szolgált. A foglyok bosnyák csendőrök által Arad város utcáin is végig vezetve, most az aradi vár sáncbörtöneiben vannak elzárva. Miután az 1879. évi VIII. t. cikkbe íktatott 1878. jul. 13-án kelt berlini szerződés nemcsak Ausztriának hanem a magyar államnak is megbízást, illetve felhatalmazást adott Bosznia és Hercegovina megszállására és ideiglenes igazgatására; miután ezen külföldi, a szerződés szövege szerint török birodalmi terület igazgatásába a delegáció és a miniszterelnök útján közvetve a magyar országgyűlés is befolyik és ezen sem osztrák, sem nem magyar honpolgárok felett az állami hatalmat a megbízást nyert két állam, Magyarország és Ausztria gyakorolja; miután ilyenkor a bosnyák ügyek az 1879. évi VIII. t. c. érvényben léteig Magyarországra nézve közérdekiek, ennek folytán a törvényhatóság az 1886. XXI. t. c. 2. §-a szerint ezekkel foglalkozhatik, azokat megvitathatja, azokra megállapodásait kifejezheti, ezeket a kormányval közölheti és kérvény alakjában az országgyűlés bármely Házához is közvetlenül fordulhat. Mindezek alapján Arad szabad kir. város közönsége kimondani jogosult a) hogy tiltakozik az ellen, miszerint béke dejében polgár ember felett katonai hadbírósg ítélezzék és Boszniában politikai célszerűség szempontjából az igazságszolgáltatás lesz felhasználva; b) tiltakozik továbbá az ellen is, hogy a magyar államhatalmi tekintély igénybe vételével politikai bűnösök idegenből a magyar állam területére és épen Aradra hurcoltatnak és itt közönséges büntetésekkel egy sorba soroztatnak; c) végül a magyar alkotmányra nézve veszedelmesnek tartja a jelenlegi bosnyák állapotnak további változatlan fenntartását, miért is követeli, hogy a magyar államnak is gondjaira bizott *bosnyák* nép addig míg területi hovatartozandósága rendezettné fog, *alkotmányosan kormányoztassék* A törvényhatóság ezen megállapodásait arra alapítja, hogy Boszniában és Hercegovinában a utóbbi évekhez évente beterjesztett jelentések szerint rend és béke honol. Semmi sem indokolja, hogy ott egy 30 év előtt meghozott statáriális katonai bíraskodás mai napig is érvényben fenntartassék és így polgár ember rendes bírása elől elvonathassék. Példátlan az eset, hogy valamely nép 30 éven keresztül egy statárium rémuralma alatt álljon. Polgár ember felett katonai hadbírósg csak háború közepette és ott is csak in flagranti megkapott kivételes esetekben ítélezhetik. Helyesen és jogosan tilta-

annyi drága nyálánságot! És Irma ette, ette. Még éjszaka is. És mi nem tudunk nyugodni tőle. De nem adott volna senkinek egy falatot se. Neki küldi Dolfi: tehát megeszi, ha beteg lesz is tőle. A jó kosztos néni perszo mindebből semmitse tudott. Úgyes volt a Mariska. Egyedül ő kapott a drága süteményekből. Irma nem sajnálta, mert tudta, hogy amelyik napon nem ad Marikának: aznap beárulja a a nélinek. Ők hát ettek, ettek és hiztak.

Egyszer, a sütemények mellé levél is volt mellékelve. Az a kosztos fiu küldte, a Dolfi barátja. Össze is verekedtünk Irmával, hogy melyik olvassa el előbb. Persze, hogy Irma. Neki hozta Mariska. Csodálatos nagy, szent szerelmekről szólott a levél. Tüzes nézésű szemekről, házasságról s uram bocsá még gyermekről is. Hogy az imádott lány vallásán keresztelik a gyermeket. Tulságos nagy volt az előrelátás, de minket igen meghstott. És én segítettém Irmának, szóni az ábrándokat. Ott a kertben az almafák alatt hihetetlen merészséggel szóttuk a jövő képeit.

Igy telt az idő. Egy kis irigységgel gondoltam az Irma diadalaira. Mennyi süteményt eszik és milyen levelet kap!!

Egy napon Mariska és Irma összeveszték Titokzatos ábrázattal félre int engem Mariska:

— Az a levél nem az Irmáé!

— Hát?

— Hát a magáé. Magának küldi Jóska. De Irma elirigykedte, rábeszélte, hogy ne mondjuk meg, mert maga igen büszke lesz...

Minden kiderült! Ezt a napot nem lehetett feledni. Belekerült mindenki. A hat kosztos, az Imre és Ma iska. Mindenki, csak éppen a nénik nem tudtak semmit.

A hat kosztos leánya és én és Imre és Mariska egyhanguan kimondtuk, hogy Irma gazember!

Igy telt el az év. Haragban volt az egész személyzet!

Eljött a víz ga. Hazamentem. Vittem életem első szerelmes leveleit, melyeket elhárítottam előlem egy álnok nő!

Azonban tudtam, hogy az édesanyám is elhárította, ha ráakad, sőt egyebek is történeket esetleg: azért bus gondolatom támadt. Kimentem az erdő alján levő nagy kertünkbe. Léptem jobbra 20-at. Előre 15-öt — így tovább. Ott kiástam egy hatalmas nagy cukorrépat s alátettem a leggyönyörűbb levelet. És mindennap kijártam a szerelmem sírához. És úgy éreztem ez a bánat engem is odavisz. De milyen a sors! Eljött az ősz. Kiásták a földből a cukorrépat, a kicsinyt is, nagyot is. És én többé nem akadtam rá a sirra. A cukorrépak, melyek utamat jelezték: elmúltak. És én megrengő lélekkel néztem szét a letarolt mezőben és nem akadtam rá a sirra sehoh.

De ettől a nyártól kezdve az irodalom lett legkedvebb tantárgyam és mindig ezt szavaltam:

„Nincs a teremtésben vesztes csak én,
Nincs érva más, csak az én gyermekem.“

Apró fölvételek.

Irta: Molnár Jenő.

A MÓDSZER.

Két asszony beszélget. Téma: a hitvesi hiúség. Miután több, mint másfél óra hossz tne meggyőzők elég bizonyítékát felsorolni a tulajdonos érényeiknek, így szól az egyik a szöke:

— S jao, vannak kivételek is. Ismeri Sugárné?

— Oh, hogyne, azt a kacéri!...

— Ennek az asszonynak nagyon különös módszere van. Előszörban tudni kell, hogy nem szereti a férjét, de azért mindig a kedvében jár. Ehhez persze a szinlelésnek nagy művészete kell. Sugárné pedig hamar kifogy a raffinált ötletekből.

— Hát hogyan segít magán? — kíváncsiskodott a barna.

— Nagyon egyszerűen. Van egy udvarlása, de nem abból a fajból, amelyről azt írják a költők, hogy árnyékul szegődik. Ellenkezőleg. Ő a fény, a világosság és Sugárné — csak a világosságot szereti. Ilyenkor azután lelkiismereti furdalásokat érez. Sőt, rohan haza a férjéhez és becél, ölel, csókozza, minden kedves figyelemmel elhalmozza.

— És a férj?

— A férj pedig el van ragadtatva és nincs az a kívánsága a feleségének, amit ne teljesítene. Ebből pedig világos, hogy valahányszor

kozhatunk tehát az ellen, hogy egy a magyar állam gondjaira is bizott területen béke idejében polgár ember felett katonai hadbírótság ítélkezék.

Bárha nem ismeretesek is közelebbről az aradi vár börtöneiben elzárt foglyok bűnösségének mérve, mert a katonai hadbírótság nem tárgyal nyilvánosan, de ha igaz az, hogy ezek egy újságcikk miatt lettek így elítélve, akkor tiltakoznunk kell az ítélet szóra és azon mód ellen is a melylyel az végrehajtva lesz. Mert bármily nagy, bármily veszélyes legyen is az állam elleni támadás vagy izgatás; bármily nagy és bármily számos érdekek kívánják is az államszerkezet erős védelmét, nem lehet és nem szabad a politikai elégedetlenséget, az államrend megtámadóit a közönséges büntetésekkel egy sorba sorozni, mert ezeket nem aljas indok, hanem talán fanatizmus, talán tévhit, de egy mindenkor méltányosan bírálható tiszta motívum vezeti, mely ha talán büntetést érdemel is, a büntetési nemet illetőleg sohasem lehet a legsúlyosabb.

(Arad joga.)

Arad város közönsége kétszeresen is jogosult az ítélet végrehajtási módja ellen tiltakozni, mert a bosnyák politikai foglyokat éppen azokba a börtönökbe hurcolták, a hol egykor a magyar szabadságharc vértanúságát élt legdicsőbbjei szenvedtek gyötrelmes kínokat. Ott a hol a magyar államhatalom tekintélye igénybe vétetik, — hamindjárt csak névleg is — a Magyarország iránti rokonszenvet nevelni kötelességünk; nem pedig éppen és csakis az elszűnvet szittatni. A megszállott tartományok lakossága könnyen érthető gyűlölettel viseltetik a berlini szerződés megbízottjai ellen, és e gyűlölet ha más állam vállalja a megbízást, bizonyára azt érné: az volna a „svába“ az idegen. Miután most mi vagyunk ott, miután Magyarország társmegebizott, tényleg és egészben azonban Bosznia és Hercegovina közvetlenül Ausztria által kormányoztatik; miután Ausztria ezen kormányzást birodalmi abszolutisztikus elvek szerint foganatosítja, elengedhetlen kötelességünk elhárítani magunkról minden felelősséget, nehogy az ódiám reánk nehezdedjék, a kiknek a kormányzásban valósággal semmi részünk sincsen.

(Az elnyomottakért.)

Nekünk ez alkalomból különösen, de egyáltalán és mindenkor messze hallhatóan ki kell kiáltanunk és a nagy világ előtt élénken reá mutatnunk, hogy Magyarország és Ausztria két külön állam, két külön közjogi fogalom és hogy Magyarország soha sem azonosítja magát azzal a tehetetlen politikával a mely csak börtönökkel tud kormányozni. Boszniában ma a kormányzat módszere a kötél és a golyó, a bilincs és a börtön, a hadi jog és a szurony. Az

aradi várba hurcolt foglyok is ennek a módszernek áldozatai. Nyissuk ki becsületes magyar szívünket, ahová a mi vértanúink emléke van bezárva és ennek kiáradó melegével nézzük a szerencsétleneket, akik most itt minálunk, a mi magyar honfi vérrel áztatott földünkön, az aradi vár börtönfalai közt synylódnak. Illik hozzánk aradiakhoz, hogy átérzzük e börtönlakók fájdalmait, bármit vétettek legyen is és tiltakozunk az ellen, hogy politikai vétésért ide hurcoltattak idegenbe, a legirtóztatóbb börtönökbe. Emeljük fel ezzel kapcsolatosan tiltakozó szavunkat az ellen is, hogy amikor most már az egész Balkánon nincsen többé terület melyet az abszolút uralom elvei szerint kormányoznak, hogy ekkor Magyarország, habár csak névleg is, Ausztriával karöltve tartsa az abszolút uralom láncain azokat a határbeli szomszédainkat, a kiket testvéri szeretettel óhajtanánk keblünkre ölelni. A berlini szerződés azért bizta reánk e tartományokat, hogy ott kultúra és civilizáció, jog és szabadság létesíttessék és ha az osztrák uralom magához ragadta is az egész kormányzást, Magyarországnak legalább is erkölcsi kötelessége, hogy végre-valahára éreztesse itt állami súlyát és befolyását, amire különben közvetlenül még közelebbi ok is van. A magyar alkotmányra nézve ugyanis nagy veszedelemmel járhat a jelenlegi bosnyák állapotnak változatlan fenntartása. Országos érdek, hogy ott végre-valahára már befejezést nyerjenek a 80 év óta folyó pacifikáló előkészületek és közmegnyugtatóra egy teljes immunitást biztosító tartománygyűlés keletkezék. A mikor országos nagyjaink a kiegyezési törvényt megcsinálták, mindenek előtt azt követelték, hogy az egy és ugyanazon uralkodó fő alatt levő két államban a különböző uralmi forma legyen megszüntetve. Így jutott Ausztria a maga alkotmányához. Nekünk félni kellett és állandóan félni is kell attól, nehogy egy császári abszolút elvek szerinti uralom alkalmat adjon felhasználható lehessen a mi alkotmányunk letörésére. Ez komoly időkben komoly féllal szemben végzetessé válhatik.

(Az abszolutizmus hazája.)

Bosznia és Hercegovina ma tényleg abszolút elvek szerint kormányoztatik, ott kizárólag a császári akarat érvényesül — Egy szemhunyorítás és a császár külön katonái lehetnek ide vezényelve. Magyarország önvédelme és a magyar alkotmány biztosítása követeli, hogy az egy és ugyanazon államfő alatt álló tartományban az abszolutizmus megszüntessék. Önérdékünk parancsolja, hogy a boszniai népek szabadságáért és alkotmányos életéért mi szálljunk sikra. Az eszélyesség diktálja, hogy barátokra tegyünk szert a határokon. — Bosznia népe hozzánk, a nekik szabadságot és alkotmányt szerzett erős magyar nemzethez kell hogy si-

muljon; benső szeretettel, hálátelten. Erre irányuljon, ide törekedjék a magyar kormányzat előrelátás és bölcseség. Magyarország nem volt Bosznia leigázója soha, ezt meg kell velők értetni és meg fogják érteni nyomban, ha beigazoljuk, hogy Magyarország Bosznia felszabadítójaként áll ki a porondra. Illik ez a szabad nagy magyar nemzet hivatásához és elérkezett már az idő, amikor Magyarországnak nyíltan és hangosan kell állást foglalnia ez ügyben. A parlamentben és a törvényhatóságokban nekünk az alkotmányos nemzetnek kell követelnünk, hogy a mi gondjainkra is bizott nép csakis alkotmányosan kormányoztassék.

(A mi dicsőségünk.)

Arad város nevéhez fűződik a dicsőség, hogy innen indult ki a kezdeményezés. Itt, a hol minden talpalattnyi föld a szabadság és alkotmányosságért ontott vérrel van áztatva, itt, a hol minden párából csak a legtisztább szabadság és honszeretet erejét szívjuk, a vértanúk városa nem tűrheti azt, hogy egy nemzet politikai elítélteinek tömlöctartója legyen, mint ahogy a magyar nemzet egyáltalán nem vállalkozhatik arra, hogy segítse a rabszját szorosabbra fonn, melyre idegen nemzeteket fűznek.

(A tiltakozás.)

Mindezek alapján előterjesztem a következő indítványt:

Arad város közönsége fejezze ki tiltakozását az ellen, hogy béke idejében polgár ember felett katonai hadbírótság ítélkezék és Boszniában politikai célszerűség szempontjából az igazságszolgáltatás lesz felhasználva;

Tiltakozik továbbá az ellen, hogy a magyar államhatalmi tekintély igénybe vételével politikai bűnösök idegenből a magyar állam területére és éppen Aradra hurcoltataak és itt közönséges büntetésekkel egy sorba soroztatnak. E tiltakozásának kifejezését juttassa feliratilag a magy. kir. miniszterelnök urhoz oly kérelemmel, hogy az „Otacina“ című lapban megjelent újságcikk miatt a banjalukai cs. és kir. haditörvényszék által elítélt és az aradi vár börtöneiben őrzött politikai foglyok ügye Magyarország közönségének teljes megayugtatóására orvosoltassék.

Mondja ki Arad város közönsége azt is, hogy kérvényt intéz a képviselőházhoz, melyben kifejti, hogy a magyar alkotmányra nézve veszedelmesnek tartja a jelenlegi bosnyák állapotnak további változatlan fenntartását, miért

Sugárának új kalapra vagy bluzra van szükség, előbb meg kell csinálnia a férjét. Mert csak így tud hizelegni.

— Ah, milyen ostoba, — szolt a barna — hiszen nincs is olyan sok kalapja. S egy két kalap egy szezonban, — attól meg tisztességes is lehet.

A szőke asszony hátraveti a fejét:

— Van nekem több kalapom is!

És gyanútlanul beszéltek még egy óráig a hitvesi hírségről.

AZ UZSORÁS.

Sikkadt arca, színes rongyokba bugyolált öregasszony kopogtat az uzorás ajtaján. Jön az inas, aki jól ismeri a gazdáját és elutasítja a koldusnót, de ez éktelen rimánkodással panasolja el keserves nékiűzését. Most belülről megszólal egy kattanó hang:

— Ereszd be!

Az inas engedelmeskedik. Föltárl a szárnyas ajtó és az asszony összegomolyodva áll meg a dúsgazdag ember előtt.

— Ne szóljon semmit, — intí a nagyúr — utálok a panaszkodókat. Itt van, elmehet.

Ezzel két koronát csusztatott a hálálkodó asszony kezébe. Alig teszi ki a lábát a koldus, a gazda éles süvöltéssel tölti be a házat.

— János, János!

Belép János az inas. Meგრémül, mikor gazdáját meglátja. Halántékán, nyakán kidagadtak az erek és sirva nyögdecse:

— A gonosz némbor megrabolt, kifosztott. Menj utána, vedd el tőle a pénzt, hiszen estére nincs miből vacsoráznom.

A TÉMA.

Egy szál gyertya gyér világossága mellett töpreng az ír, hogy miről írjon. Három ártatlan fillér van még zsebében s ha ma nem kasszál el a novellával, koplalhat holnapig. Ké: k eszére eresztí a fejét, úgy gondoskodik, de nem jut eszébe semmi, semmi. Nincs téma se égen, se földön. Fekő jegyzetek, piros irások közt keresgél, hátha akad egy otthagytott morosa, — hiába. Homlokát verejték lepi el; a kínos kenyértelenség megborongatja. Mennyi baja, gondja, keserősége van és nincs pénz, nincs pénz...

— Hopp! — kiáltott föl — megvan! Megírom a nyomoromat s ebből megélek két napig.

HAJNALBAN.

Hideg, szeles hajnal. Száraz fergeleg söpri végig a nagyváros utcáit. A gázlámpák sorra kialusznak, recsegnek a boltok cégérei, himbáldódnak az ivilámpák, mintha minden pillanatban lezuhannának. A körut egyik sarkán öreg újságárus asszony álldogál.

Viharos mulatások után két gavallér hazafelbaktat. Kesernyésen, szótlanul. Hirtelen elemi erővel tör ki az orkán.

— Jaj, jaj, az újságjaim! — rikácsolja a szegény asszony.

A szél kiragadta a kezéből valamennyit és besodorta egy melléknécsába. Az asszony tehetetlenül nekidől a falnak és sir, szelvetrapesztően sir. Nosza a két gavallér — jó szívük van a lumpoknak — a repülő papirlapok után veit magát és nehéz munkával, izsádvá és fásva, össze is szedi valamennyit. Nyalábra fogják a lapokat és odaviszik az öregasszonynak.

— No, ne sirjon, néni, itt vannak az újságjaim, — mondják líhegve.

— Hogy az Isten á'dja meg az urakat! — hálálkodik az asszonyság. — Jaj, ugye nem tartottak meg maguknál egyet se belőlük?...

JÓTÉKONYSÁG.

— A jótékonság csak akkor nemes, ha nem kérkednek vele, — mondotia egy urlembert, aki szenvedélyes sportsmann.

A társaság áhitattal fordult feléje.

— Tegnap este — folytatta — elgázolt az autómobilom egy szegény munkásasszonyt. Le szálltam, adtam neki tíz koronát és nem mondtam meg se a nevemet, se a kocsim számát.

A társaság pedig nem győzte dicsérni a nagylelkű névtelen adakozót.

is követeli, hogy a magyar államnak is gondjaira bízott bosnyák nép addig, míg területi hovatartozandósága rendeztetni fog, alkalmán nyosan kormányoztassék.

Kérem ezen indítványomat tárgyalhatás végett a legközelebbi rendes közgyűlés napirendjére kitűzni, ott elfogadni és közgyűlési határozattá emelni.

A JAVULÁS UTJÁN

Látogatás az aradi gyermekmenhelyen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8

A legutóbbi napokban gyakran olvashatott a közönség arról, hogy az aradi gyermekmenhelyből rakoncátlan s a javulás útjára erőszakolt fickók megszöktek. Pedig igazán nincs oka az odakerült gyerekek onnét elbujdosni. Most meglátogattuk az aradi gyermekmenhelyet, amely a városliget közelében van szép, új épületben.

Amint belépünk az udvarba, meglep a csodálatos tisztaság. Az udvarban élénk szalad egy nyulánk gyermekleánya s előbb Leitner Ernő dr. igazgatónak, majd nekünk is, minden tiltakozásunk dacára, kezét csókol.

— Az én jó leányom — mondja az igazgató.

Megveregeti az arcát s magyarázatul aztán elmondja, hogy ez a leány teljesen romlott teremtés, többször megszökött, de most már a javulás útján van.

— Honnan kerültél ide? — kérjük az élénk szemű, jónövésű gyermektől.

— A rendőrség küldött be, — válaszol ez kissé elpirulva.

— A legrosszabbak közé tartozott, a hatvanezresek közé, magyarázza az igazgató.

Nagyot bámulunk ezen a furcsa kifejezésen.

— Így hívjuk azokat, akik a belügyminiszter 60.000. számú rendelete alá tartoznak — kapjuk a magyarázatot. — Nem akarunk züllött vagy más hasonló erős kifejezést használni előttük, azért rejtjük el őket ez alá a szürke szám alá.

A kis „hatvanezres“ távoztunkkor megint illedelmesen kezét csókol s folytatja a munkát.

A hálótermek gyönyörű tiszta ágyakkal s a fürdőszobák pompás berendezéssel vannak ellátva. A folyosón miniatűr hosszukás asztal mellett zibongó, apró gyermekraj. Két-három évestől felfelé egészen az öt-hat évesig, fiú és leány vegyest. Épen uzsonnánál ülnek. Mindenkinek kezében egy izléses bádogcsupor pompás kávéval s hatalmas, ropogós zsemelével.

— Tezít csókolom — hangzik megjelenésünkre kórusban s némelyik, félbehagyva uzsonnáját, illedelmesen fel is áll széke mellé.

— Ezek vidékre mennek — magyarázza a felügyelőnk.

A sok buksi a másik percben már felhagy a bámulással s legfőbb gondja, hogy a csuporkában jól megázzék a fehérbélű zsemlye.

A folyosóról nyíló szobákban anyák vannak apró szopós gyermekekkel. Ezek maguk is az intézetben nyernek gondozást mindaddig, amíg a gyerekek szüksége van az anyatejre. Itt már pazar sivalkodás fogad, amelyre bizony, ha volna közöttünk gyermekgyőlölő (mert van ám ilyen csodabogár is), rögtön kerek oldana. Az anyaágyak mellett magasabban emelkednek az apró gyerekágyak, természetesen mindegyik tartalommal. Itt-ott egy-egy buksi fej bámulva fordul felénk s egy percre megakad a félrehuzott szájában a sírás.

Mikor az épületet elhagyni készülünk egy erősen himlőhelyes nő állja útját az igazgatónak.

— Nagyságos ur, egy kérésem volna.

— No mond, lelkem, mi az — bátorítja az igazgató.

Ekkor egy zavaros mesébe kezd, amelynek se vége, se hossza. Valami orvosi bizonyítványt kérnek tőle, mert nincs teje és ő szeretne a gyárban tovább dolgozni.

— Hát fiacskám, — szakítja félbe az igazgató — neked most minderre nincs szükséged. Amíg rád szüksége van a gyerekeknek, addig itt maradsz, itt kapsz mindent, ami csak kell. Ha majd nem kelleszmár a gyerekeknek, akkor folytathatod a munkádat.

A himlőhelyes kissé csalódottan vonul vissza.

— Csalafinta ág — magyarázza az igazgató. — Mind csak azért van, hogy szabaduljon a gyerektől. De állatunk a szitán s még akkor is itt tartjuk a gyereke mellett, ha teje nincsen Gondozza az anya a gyereket, ameddig arra annak szüksége van.

Az udvarra kilépve, egy kis csapat leány vonul el épen előttünk. A vezetőjük egy nagyobb, élénk, ravasz tekintetű, aki apró pálcácskát tart a kezében. Amikor meglátják az igazgatót, körülfogják, csókolják a kezét.

— Ezek mind „hatvanezresek“ — mondja hozzánk fordulva. A vezetőjük, a Teréz, már háromszor szökött meg az intézetből.

A pálcás leány mosolyogva hagyja helybe ezt az utóbbi megjegyzést.

— Hát miért szöktél meg Teréz? — kérdik tőle. — Nincs itt jó dolgod talán?

— Jó dolgom van, de szeretnék kint is lenni — mondja kissé kihívó arccal.

— Hogy kerültél vissza?

— A rendőrség elfogott egy szállodában.

— A Teréz, meg a Malvin már kórházban is voltak — mondja az igazgató nekünk s rámutat egy nyulánk, kifejllett leányra. — Még pedig nem azért, mert a foguk fájt. Malvin mellett az a kicsi a testvérje.

Ezek a leányok pedig még nem érték el a tizenötödik életévüket! Igazi hamisíthatlan „hatvanezresek“.

Az udvaron erős lábak kopogása s katonai vezényszavak hangzanak élénk.

— Jobbra át! Balra át!

Mintegy tizenöt-husz fiugyermek masirozik pompás, fegyelmezett rendekben s engedelmesen hajtja végre a katonai parancsot.

— A „hatvanezresek“ gárdája — mondja mosolyogva az igazgató.

A gyerekeken tiszta, kényelmes intézeti egyenruha van s olyan peckesen állanak előttünk, mintha soha fegyelemellenesen nem viselkedtek volna. Pedig hát nagy legények odakint ő kelmék, mind a rendőrség ismerősei. Legnagyobb részt a toloncházból kerültek ide.

Az a kis tömzsi, jóképű gyerek, a Karafa fiú, már kétszer ugrott meg a menhelyről. A külön oldalon álló épületben, mely ezeknek a kis züllöncöknek elhelyezésére szolgál, egy emeletnyi magasan álló ablakot mutat a felügyelő, amelyen nemrégén ez a kölyök éjszaka megugrott.

— Hát hogy jutottál oda fel, te Babszem Jankó? — kérdelem kíváncsian.

— Felemelt a vállán egy másik gyerek — mondja a tizenhárom éves imposztor.

Különbö ezekkel a „hatvanezresekkel“ van a legtöbb baj az intézetben. Szobájaikban állandó a rombolás, falat lekaparnak, zárat leszednek, (az egyik ajtó zárja most is ki van feszítve) ablakrácsot kitornek s minduntalan megszöknek.

Az intézet kórházában táru azután a sze-

meink elé a legszomorubb látvány: a beteg gyerek. Apró, parányi ágyacsokban fekszenek az ökölnyi teremtesek, a születésükkor magukkal hozott, rettenetes kóroktól meglepve, elkinozva. Külön szobákban vannak a luetikus porontyok, luetikus anyáikkal s külön szobában a koraszülöttek. Ez utóbbiak ágyacskaí kályhaszerű, üvegfallal elzárt rekesztékben vannak, ahol állandó, mesterséges melegben élesztgeti őket az orvosi tudomány. Ezek közül természetesen a legnagyobb százalék elvész. A kórház folyosóján — melynek berendezése a legmodernebb igényeknek megfelelő s mindenütt a tisztaságtól ragyog, — ismét élénk került néhány „hatvanezres“ kisasszony.

Egyszerre kiválik közülök a Teréz s öszszetett kézzel, zokogva lép az igazgató elé.

— Bocsásson meg, hogy másodszor is kiszöktek, soha sem fogom ezt többet tenni.

— Kis lányom, én nem haragszom rád — mondja lágy hangon az igazgató, s bátorítólag simogatja meg a renitens leány-gyermekarcát.

... És ragyogott szemében a bibliai szelidség és jóság.

Kontárok alkonya.

Az építőipar védelme.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

A múlt esztendői építőipari munkásmozgalmak az aradi építőipart nemcsak anyagiag károsították, de erkölcsi alapjaiban is megtámadták. Soha annyi kontár építőiparos nem merészkedett a napfényre, mint a zavaros ipari viszonyok idején. Seregestől érkeztek a feljelentések az aradi rendőrséghez, mint első fokú iparhatóságom. Azonban oly ügyesen bujkáltak az 1884-ik évi XVII. t. c. paragrafusai között, hogy nem lehetett őket, az építőipar tisztessége érdekében, oly mértékben büntetni, a mint az szükséges lett volna.

A kontárkodás egyik legmegszokottabb formája az, hogy a kisebb képesítésű közműves, illetve építőmester oly építkezésre is vállalkozik, melyhez magasabb kvalifikációt kíván a törvény, amely kibuvót hagy nyitva. Minthogy az építési engedélyt csak úgy adja meg a hatóság, ha a terveket megfelelő képesítésű iparos írja alá, úgy segítették át magukat ezen a nehézségen a kisebb képesítésűek, hogy jó pénzért aláírták olyan építésszel a tervrajtot, aki jogositva van például a magas építkezésre. Ezek a védő mesterek azonban teljesen távol állanak a munkától, csak nevüket bocsátják áruba. Így folyt vígan a kontárkodás. Ennek azonban végét vetette a kereskedelmi miniszter.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ugyanis ma arról értesítette a városi tanácsot egy átirattal, hogy a kereskedelmi miniszter, Székesfehérvárott egy konkrét esetről kifolyólag kimondotta ezt: a védőmester, aki nevét odakölcsönzi egy kisebb képesítésű építőmesterek, mint bűnsegéd ép úgy büntetendő, mint az az építőiparos, aki alacsony kvalifikációja dacára magas építkezést vállal s ezáltal mint tettes az 1884. évi XVII. t. c. 10. szakasza szerint róvendó meg büntetéssel. A kamara egyúttal arra kérte a tanácsot, hogy a jövőben, ha felebbzés folytán eléje kerülnek ilyen nemű ipari kihágási ügyek, a legszigorubbán járjon el s tartsa szem előtt a Székesfehérvár tanácsához küldött miniszteri döntést, mely a kamara területéről sűrűn érkező panaszoknak talán meg fogja szüntetni az okát.

A tanács mai ülésében foglalkozott a kamara átiratával s köszönettel vette tudomásul az útmutatást.

Popea püspök meghalt.

A román egyház gyásza.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

A magyarországi görög keleti román egyháznak súlyos gyászát jelenti Popea Miklós, karánsebesi román püspök halála. Popea nemcsak mint az egyház legidősebb püspöke állt magas tiszteletben, hanem azon kiváló érdemek révén, amelyeket a magyarországi görög keleti román egyház szervezése körül, Saguna András báró oldalán szerzett. Ez egyházi tevékenysége mellett jeles tudós és író volt, aminek elismerésül a román tudományos akadémia rendes tagjává választotta.

Popea Miklós püspök ma délután háromnegyed négy órakor Karánsebesen meghalt. Halálát a végelgyengülő és lassu szenvedése előzte meg; halottas ágyánál a karánsebesi szentszék tagjai állottak, továbbá Popasu dr., a püspök orvos. Holttestét ideiglenes ravatalra helyezték, amelyen két papnövendék mond imákat.

Popea Miklós 1826. február 17-én Hossu falun, Brassó megyében született, ahol atyja görögkeleti román lelkész volt. Tanulmányait Brassóban, Balázsfalván és a kolozsvári egyetem jogi karán végezte. Teológiai tanulmányait a császári konviktus alumnusaként a bécsi egyetemen fejezte be, ahová az erdélyi görögkeleti egyházmegye küldte. 1849-ben közigazgatási pályára lépett s előbb az erdélyi helytartóságnál gyakornokoskodott, majd a dévai cs. kir. járási hivatalnál iktató és fogalmazó lett. 1852-ben jegyzővé, később pedig albiróvá neveztetett ki a nagyszombati cs. kir. járásbíró-sághoz, mely állásában 1856-ig maradt meg. Ekkor Saguna érsekrepolita, akkori erdélyi egyházmegyei püspök megbíráására szerzetesi fogadalmat tett s egy év leforgása alatt diakonus, protodiakonus, szinellus és végül protoszinellus lett s ugyanakkor a szentszéki titkári, teológiai tanári és a szebenmegyei egyházi esperesség adminisztrátori állásait is betöltötte. 1864-ben szentszéki ülnök lett, azonban még öt éven keresztül tartotta meg tanári és espereshelynöki állását. 1870-ben Saguna András báró metropolita érseki vikáriussá nevezte ki, majd 1871-ben archimandritává léptette elő. Két ízben, a beállított széküresedések tartama alatt, mint érseki helynök látta el a főegyházmegye vezetését. 1889. március 27-én a karánsebesi egyházmegyei szinod püspökké választotta s miután a választást a király megértesítette, június 28-án püspökké szenteltetett fel. A hazai közügyekben, valamint a román kulturális és irodalmi ügyekben tevékenyen vett részt. Alapító, illetve rendes tagja volt az „Asociatiunea” irodalmi egyletnek, a román nyelvű színház-alpának és több más köznevelési egyletnek. Irodalmi munkásságát bizonyítja az „Erdély régi román orthodox metropolitája,” valamint a főegyházmegyei szinod által megjutalmazott „Báró Saguna András érsek és metropolita életrajza, 1879.” című munkái, továbbá az 1889-ben megjelent „Memorialul Metropolitului Saguna” című műve is. Tiszteletbeli tagja volt a bukaresti román akadémiának, a mely irodalmi sikereinek elismerésül 1877-ben választotta meg.

Egy alkalommal Károly román király jelenlétében tartott felolvasást a román akadémiában, Saguna András báró érsek emlékeztéről.

Az aradi románok köreiben jól ismerték az őss püspököket. Utóljára Goldis József püspök belkötőjén volt itt, a mikor a metropolita meg-

bizásából ő szentesítette föl és vezette állásába Goldist.

Az aradi román szentszék ma este értesült Popea haláláról. Miután Papp I. János püspök tegnap Hamsea Agost archimandrita kíséretében a fővárosba utazott, Popovics György szentszéki előadó táviratban tudatta vele a gyász hírt. A Török téri székesegyházra kitűzték a fekete lobogót.

Az augusztusi fertály.

I.



Mikor az augusztusi fertály
Odvából mindenkit kitar:
Csak egy, kinek az arca vidám,
A stájeroló háziur.

Günther Antal — egyetemi tanár?

Utóda Holló Lajos.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 8.

A kormánynak az igazságügyminiszterrel különös balszerencséje van. Ismeretes a Polónyi Gézával való kellemetlenség és most — mint egy esti lap jelenti — alig egy év után követni fogja Polónyit utódja, Günther Antal is, akit az elhunyt Antal Gyula helyére egyházi jogi professzornak akarnak kinevezni a tudományegyetemre.

A hirre, amikor először közrekerült, az volt az első kérdés:

— Mit ért Günther Antal az egyházjoghoz?

A válasz abban a pillanatban kész volt:

— Legalább annyit, mint az igazságügyminiszterséghez!

Ezzel a megoldással csakugyan egyetemi professzor lehet Günther Antal, akinek fényes karrierje jóformán érthetetlen nálunk, ahol nagy talentumok két könyökkel való stréberkedés után sem jutnak semmire. Gyorsiró volt, azután nagyon közepes publicista, kliens nélkül dolgozó fiskális, mandátumot kapott, de nem szerepelt a parlamenti életben s mire észrevették, már államtitkár lett és miniszter. Azt mondják, Apponyi Albert gróf barátsága segítette. De hiszen Apponyinak még volt egy csomó barátja, akik kevésbé szürke emberek voltak és még sem vitték semmire!

Ez a modern magyar politika egyik rébusza. Nem sokáig marad az, mert Günther balkezes és fálshzeg miniszterkedését megelégelte a kormány is, amely őszszel akar szabadulni tőle. Ugy hallatszik, hogy a helyére Holló Lajost szeretnék ültetni.

Védekezés

a rossz adósok ellen.

Az aradi kereskedők és iparosok új intézménye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Je entős intézmény megalkotása és életbe léptetése érdekében indultak meg a lépések az aradi kereskedők és iparosok között. Az intézményt már régtől fogva szükségessé tette a kereskedőknek és iparosoknak közös, mindjobban elharapódzó baja: a hitelezés. Az általános eladósodásnak, a mértéken túl való adósságinálásnak másik oldala ez, és ép olyan veszedelmes baj, mint az utóbbi. Hozzájárult a régen érzett szükséghez az új végrehajtási novella, amelynek életbeléptetése után a kereskedőknek és iparosoknak fokozott óvatossággal és gondnal kell eljárni a hitel megadásánál.

Erre való tekintettel az Aradi Kereskedők Köre és az aradi ipartestület kezdeményezésére elhatározták a kereskedők és iparosok, hogy közös incasso és tudakozódó egyesületet létesítsenek. Az intézménynek kettős célja van: a neki átadott könyvkövetelések beszédéséről, a hátralékos adósok megintéséről és a legkisebb költségek mellett való peres eljárásról gondoskodik, — másrészt pedig tagjai számára az Arad és vidékéről való felek hitelképességéről adatokat szerez és nyújt. Látnivaló, hogy a kettős cél kiegészíti egymást, a pénzbeszedés eredménye vagy eredménytelen volta szolgáltatja a legalaposabb adatokat a felek fizető kedvéről és képességéről. Másrészt pedig azzal, hogy az egyesület a tudomására jutott jelentősebb adatokat tagjaival bizalmas értesítésekben közli, megóvja azokat a veszteségeket okozó üzletek kérésétől. De nemcsak a rossz fizetők ellen való védekezést teszi ez az intézmény lehetővé, hanem pénzzé teszi a kereskedőknek és iparosoknak olyan követeléseit, amelyek részben kétesekké váltak, részben pedig holt tőkét jelentenek, mert a hitelező maga nem tudja azok behajtását kellően szorgalmazni, vagy azt a behajtás költségeire való tekintettel mellőzi.

Az aradi incasso és tudakozódó egyesület forma szerint már meg is alakult. A két egyesület kiküldöttel Reinhart Gyula kereskedelmi és iparkamarai alelnök vezetésével kidolgozták az alapszabályokat, megtartották az alakuló közgyűlést s az alapszabályokat már föl is terjesztették Aradváros tanácsa utján a belügyminiszterhez.

A szervezőbizottság az alapszabályokat megszüntette az aradi kereskedőkhez és iparosokhoz, azzal a felhívással, hogy az incasso és tudakozódó egyesület tagjai közé lépjenek be. Az intézmény szervezetének, szabályainak megállapítása a külföldi, hasonló intézmények alapos tanulmányozása után történik. Hogy ott az ily egyesületek mennyire beváltak, mutatja, hogy például a linzi és prágai Creditreform egyesület évente 100—150 ezer korona kétes követelést hajt be tagjainak és tízezrekre menő hitelértékesítést nyújt a legmérsékeltőbb díjak mellett.

Remélhető, hogy a felhívás az aradi kereskedők és iparosok között kellő érdeklődésre fog találni. — Ha ezt elérik, az aradi incasso- és tudakozódó-egyesület már szeptemberben megkezdheti működését, még pedig állandó adminisztrációval. Az új egyesület célja, szervezete, működésének módja és részletei felől a szervező-bizottság jegyzője, Faragó Rezső ad felvilágosítást az Aradi Kereskedők Köre hivatalában.

Hegyaljai borok a külföldön.

Szubszenciós közraktár Világoson.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

A napokban került nyilvánosságra a kormányának a közraktárak létesítésére vonatkozó terve. A kormány az országos ipartanács elé javaslatot terjesztett, melynek lényege az, hogy közel négy millió koronával szubszenciós vállalatot, hogy Budafokon közraktárakat létesítsen és az országban — többek között Világoson a hegyaljai borok számára, — borközraktárakat szervezzen. A kormány szerződést köt a vállalattal.

A szerződés szerint a részvénytársaság kötelezi magát az ország következő fontosabb bortermelő vidékein központi pincéket létesíteni, nevezetesen: Arad vidékén, Világoson a hegyaljai boroknak. A pincetelepek legalább 500 négyzetméter térfoggal és a felek részéről beszállítandó bor, illetve must számára 8000 hektoliter ürtartalmu hordóval kell bírnia. Azonkívül további legalább 10.000 hektoliternyi forgalom lebonyolítására alkalmasnak kell lennie. Az aradvidéki központi telep is a budafoki pincészethez kirendelt miniszteri biztos ellenőrzése alatt áll. A beraktározás, kezelés, lombardozás és a borok eladása, illetve elszámolására vonatkozó a társaság részéről a budafoki telepre nézve elvállalt kötelezettségek a világosi központi telepre nézve is változatlanul fennállanak.

A társaság megbízás alapján a termelő borainak vagy mustjának eladását a termelő helyről a pincetelep elkerülésével is, a vételár 25 százalékát kitevő jutalék ellenében közvetíti. Hazai borainak a vámkülföldön való terjesztése, illetve azok fogyasztásának emelése céljából a részvénytársaság kötelezi magát Pórosszallásában, Berlinben, Majnamelletti Frankfurtban, vagy más német városban, Newyorkban, vagy más amerikai városban és Oroszországban fizetéses vezetőkkel képviselőket főtartani, amelyek szükség esetén megfelelő árúkat lesznek ellátva.

Szüret idejére a társaság köteles hitelképes termelőknek legalább 80.000 hl. ürtartalmu hordót rendelkezésre bocsájtani, hektoliterenként számítható 120 fillér évi kölcsöndíj fejében. Köteles továbbá a részvénytársaság évenként szüret előtt, egész községek termelőinek, boraik biztos leköltése ellenében azokra nagyobb előleget folyósítani és e célra 1.000.000 korona erejéig terjedő összeget rendelkezésre tartani. Ezen előlegek után a társaság az Usztrák-Magyar Bank mindenkorli lombard-kamatlábán feletti 0.5 százaléknál magasabb kamatot nem szedhet.

A kereskedelemügyi m. kir. minisztérium a részvénytársaságot a szerződés életbeléptetésének napjától számítható tíz egymásutáni éven át évi háromszáz ezer korona állami segélyben részesíti és ezt az összeget évenként a részvénytársaságot finanszírozó bank kezelhez, az előbbi javára, minden feltétel és főtartás nélkül folyósítani köteles. E kötelezettséget a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium a bankkal szemben külön okirattal elvállalja, abból a célból, hogy az leszámítható legyen.

Az Országos Ipartanács ülésén akadt egy felszólaló, aki tiltakozott a szubszenciós ellen és tiltakozott az ellen, hogy a vállalat csak tízezer hektoliter legyen köteles a vámkülföldre exportálható bor ötvenezer hektoliternél kevesebb ne legyen. A világosi borközraktár ilyenformán rövidesen meglesz.

szubszenciós csak 250.000 korona legyen és a vámkülföldre exportálható bor ötvenezer hektoliternél kevesebb ne legyen. A világosi borközraktár ilyenformán rövidesen meglesz.

Az augusztusi fertály.

II.



Veezi az ernyőt és a gallért...
És hurcolkodik vidoran
A szobaur, e minden hónapban
Házbérferfályja van.

AZ ALKIRÁLY és a kóristaleány.

Budapest exotikus vendége.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 8.

A királyoknak is meg van az a joga, hogy emberi bolondságokat, s szerelmi ballépéseket kövessenek el. A belgák ősz királya nem törődik a világ nyelvével és egyre másra tépegeti le országa különféle ágyban született rózsáit. Ha egy európai király ilyen bohóságokat követhet el, akkor egy afrikai alkirály pláne megengedhet magának egynémely apró, növel kombinált vidámságot.

Mindent abból az alkalomból mondjuk el, hogy jelenleg Budapesten időzik *Abbas Hilmi* egyiptomi alkirály — egy kicsi nő társaságában.

A tropikus égő birodalmának alkirálya a tegnapi érkezett a magyar fővárosba, természetesen inkognitó. Az alkirályok azonban gondoskodnak róla, hogy utjukban föllemerjék őket. Így ma már a fővárosban sokan tudták, hogy a furcsa nevű trón-tulajdonos ott időzik a tükára, meg három szolga kíséretében. Ezek azonban nem fontosak az alkirályra. Ellenben igenis fontos az a nőcske, aki egy hét óta állandóan mellette van s aki olyan gyönyörű, hogy az alkirály nem talál hozzá hasonlót a forráság szép birodalmában.

És a nő két hét előtt nem gondolta volna, hogy neki nemsokára ilyen előkelő pártfogója lesz. Két héttel ezelőtt még egy bécsi kisebb színház kórusában énekelt. Az alkirály nyolc nap előtt Bécsben volt s ott megismerkedett a csodálatos szépségű tündérrel, akit annyira megkedvelt, hogy magához vette s elhozta Budapestre is.

A magyar fővárosban csak pár napig tartózkodik *Abbas Hilmi*. Onnét lemegy az Alduna mellé a természet szépségeit csodálni. Azután tovább utazik. Persze mindenütt magával viszi a szép bécsi leányt is. Mert azt már Egyiptomban is tudták, hogy az utazás

Gyilkos vihar.

Összeomlott gyárkémény.

Halálos katasztrófa Szegeden.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 8.

Az a hirtelen kitört vihar, mely ma kisebb-nagyobb mértékben egész Magyarországon végig vonult, rettenetes szerencsétlenségnek lett okozójává Szegeden. Egy külvárosi gyárnak nemrég épült hatalmas kéménye összeomlott és maga alá temetett egy fűtőházat, amelyben a gyár munkásai éppen ebédeltek. *Két munkás meghalt és tizenhét súlyosan megsebesült.* Lehetséges azonban, hogy a romok alatt még egy-két holttestre fognak akadni.

A szegedi katasztrófáról tudósítónk ezeket táviratozza:

Ma délben egy óra tájban nagy vihar vonult végig a városban. A zivatar beana a városban is nagy károkat okozott, a várostól háromnegyed órányira levő ujszegedi kenderfonó-gyárban pedig óriási katasztrófának lett okozója. Egy hatalmas szélroham eldöntötte a gyártelep ujonnan épült nagy kéményét, amelynek hatalmas téglatömege a kémény mellett levő fűtőházra zuhant.

A fűtőházban történt a borzasztó szerencsétlenség. Itt ebédelt ugyanis a munkásoknak egy jó része. Több mint százán tartózkodtak itt egy óra tájban, mikor a ház a téglatömeg eltemette.

A szerencsétlenség után rémhírek terjedtek el a városban. Hetven-nyolcvan halottról beszéltek és a hírre valóságos népvándorlás indult Ujszegedre, ahol kordonnal zárták körül a gyártelepet. A mentők és az összes szegedi orvosok azonnal a helyszínére siettek. Az óriási rémület közepette a mentés munkája csak nehezen ment. Esti hat óráig két halottat és 13 súlyosan sebesültet húztak ki a romok alól. A szerencsétlenség után a névsorolvasáskor 60 munkás hiányzott, de ezek nagy része rémületében elmenekült és csak egyenként tértek vissza.

Az első halott volt *Mayer Józsefné*, aki ebédet vitt a gyárban dolgozó két gyermekének: Mihálynak és Erzsébetnek. Epp a küszöbre lépett, mikor az összeomló kémény ráesett. Fiát és leányát délután súlyosan sebesülve húzták ki a romok alól.

A kenderfonó gyártelepen, amely nyolcszáz munkást foglalkoztat, két hatalmas kémény állott. Az egyiket, amely beomlott, nemrég építették, mivel a régin már repedés mutatkozott. Az egyik városi mérnök a felépítés után tiltakozott az üzem megkezdése ellen, mert közveszélyesnek találta az új kéményt. A hatóság meg is tiltotta az üzem megkezdését, de az igazgatóság felebbezést adott be ez ellen. A gyár a Tisza partján épült még Tisza Lajos idejében. Ezelőtt 26 évvel alapították; Seltzmann és társa cég tulajdona volt, utóbb részvénytársasággá alakult. A részvények legnagyobb része bécsi tőkepénzesek kezében van.

A szerencsétlenség másik halottja egy kőműves-asszony. Azt tartják, hogy a romok alatt még két halott van. Eddig 17 súlyosan és hat könnyebben sebesült munkás

A nagy vihar ezenkívül többfelé kárt okozott. Beütött a vihar a Fodor-féle malomba, ledöntötte annak kéményét is, de emberéletben kárt nem tett.

SZEZON.

Haldoklik a nyár.

Még nincs itt az ősz. De azért néhány érzékeny cserje, néhány ideges fa (ezek közt főleg a tölgyek és platánusok) rozsdaszínű árnyalatot vesz lombjai közé és kint az erdőkben a tavalyi avar fölé már szállingózik a sárguló levelek rétege. A kávéházi kerteket nem öntözik a régi gonddal és a májusban még oly üdén zöld rácsok színe megkopik; úgy van, hervadoznak ezek is és rostbeaf-képű urak érkeznek délután a kávéházakba, új figurákkal játszzák az alsózt. Az új figurákat meg a rostbeaf-arculatot, vagy a művelt nyugatról, vagy a műveletlen faluról hozták. Arad kezd hazajönni. Ha a nyárnak nincs is, de a nyaralásnak már vége van. Azok, akik csak most mennek nyaralni, kevesebben vannak és mire ők visszatérnek, lejárnak az összes nyári váltók és elköltöznek a fecskék.

Mozgolódik hát a marosmenti Páris. Készül a szezonra, ami nálunk jóformán abban áll, hogy készülünk a jövő évi nyaralásra. Mert úgy él itten az ember, hogy csak akkor találja türethetőnek az életet, ha itteni kényelmeit, amik talán kétségesek, fölcserélheti néhány hétre a nyaralótelepek, a külföldi fürdőhelyek kényelmetlenségeivel, amik okvetlenül bizonyosak.

Egyelőre még tartjuk a nyarat. A vámszedők tudják, hogy Arad és Győrök meg a hegyaljai községek közt még élénk a forgalom. A falusiak Aradra járnak szórakozni mert azt tartják, hogy csak itt található jóra való kávéházak és sörcsarnokok. Viszont az aradiak falura baktatnak, mert él még a babona, hogy ott még akadnak gorbomba korcsmárosok, akik azonban tiszta bort öntenek a pohárba.

És vidámabb máris az utcák arculata. Azok az itthonrekedt családok, amelyek a világért sem merték volna az ablakredőnyt másfél hónapon át felhuzni, most ezt nyugodtan megteszik. (Érdekes ez a babona. Bár a tapasztalat azt mutatja, hogy oly lakásokban, ahol a család nyaralni volt távol, minden nap szellőztettek és a házmesterné kinyitogatta az ablakokat. A leeresztett ablakredőny hiteles buvárok tanúsága szerint ugyanis azt jelenti, hogy mögöttük oly becsületos, de szegény család lappang, amely azt akarja elhitetni, hogy Norderneyben éli világát.) Az Andrássy-téri korzó máris élénkebb.

Hiába, semmi sem tart örökké és semmi sem mulik el oly hamar, mint a családapa pénze a fürdőhelyen. A nyár derekán tulva gyunk. Rövidebbek a napok, egyre korábban alkonyodik. Busan tapasztalják ezt a diákok. Nemsokára pótvizsgát kell tenni, nemsokára be kell iratkozni . . .

Tehát nemsokára kezdődik a szezon. Ezt jelentik a sárguló falevelek . . . A nap heve is egyre alább hagy. Egyszer csak azt vesszük észre, hogy szomorú, unalmas esőzések következnek és megjelennek az utcán a kulturemberiség legocsmányabb szerszámai: a kalucsni, meg az esernyő.

Az augusztusi fertály.

III.



Nem aggasztja őt sem a butor,
Sem a törékeny bolmi,
Mert: a kinek hajléka nincsen,
Azt nem lehet kistájerolni!

MÁSODIK „RENDKIVÜLI KIADÁS”

Az Ipar- és Népbank közgyűlése.

Az utolsó incidens.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Néhány héttel ezelőtt széles körökben keltett nagy feltűnést a királyi kuriának az az ítélete, amely az Aradi Ipar- és Népbank múlt évi közgyűlésén hozott összes határozatokat megsemmisítette. A kuria ítéletének, mely tudvalevőleg a két elsőfoku bíróság ítéletének teljes ellenkezője, indoka az volt, hogy a múlt évi közgyűlésen nem engedték szavazni azokat az új részvényeseket, akiknek részvényesi jogaik a közgyűlés évében kezdődtek. A kuria ítélete következtében az intézet a mai napon újabb, rendkívüli közgyűlést tartott, melyen ismét kimondták az érvénytelenített tavalyi közgyűlésen hozott határozatokat.

Ezzel a ténnyel befejezést és elintézést nyert az a konfliktus, amely a Népbank részvényesei között keletkezett. E konfliktus utolsó mozzanatai voltak ma Bódy Bódog és Lukácsy Lajos felszólalásai, amelyek után a két párt remélhetőleg teljes békét köt.

Az ipar- és népbank mai rendkívüli közgyűléséről itt következik tudósításunk:

(A közgyűlés megnyitása.)

Féltizenegy óra után nyitotta meg Szalay Károly elnök a közgyűlést, konstatálván ennek határozatképességét.

— Ezen szokatlan időben — ugymond — azért volt szükséges közgyűlés összehívása, mert a múlt év február harmadiki közgyűlésen a nagy többséggel hozott határozatokat, melyeket a megtámadás dacára a két elsőbíróság jóváhagyott, a nagyméltóságú Kuria megsemmisítette. Most nincs egyéb hátra, minthogy a megsemmisített határozatoknak megfelelőleg a közgyűlés újból határozzon s egyszersmind a folyó évben tartott közgyűlés határozatait is újból elfogadja.

Az elnök ezután a jegyzőkönyv vezetésére Szalay Károly dr. ügyészt, hitelesítésére pedig Lőcs Rezsőt és Ráthy Viktort kérte fel.

(A másodszeri elfogadás.)

A közgyűlés ezután újból és egyhangulag felolvasás nélkül elfogadta az 1907. februári közgyűlésen már egyszer elfogadott igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentést, az 1906. évi zárszámadást és mérleget, a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatot és megadta a felmentvényeket. Ugyancsak elfogadták az alapszabályoknak már szintén elfogadott módosítását.

(Az utolsó összecsapás)

Bódy Bódog állott fel ezután szólásra és ezeket mondta:

— Tisztelt közgyűlés! Az elmúlt két esztendőnek előttünk fekvő és immár önök előtt is ismerő eredménye igazolja, hogy az intézet élén álló Igazgatóság a helyzet magaslatán állott és elismerésre méltó tevékenységet fejtett ki. Azok az új részvényesek, akik az 1907-iki közgyűlésen szavazati jogukat nem gyakorolhatták, ebből kifolyólag *semmi hátrányt nem szenvedtek*; de különösebb előnyük se lett volna sem nekik, sem az összes részvényeseknek, ha akkor azokat a szavazatokat elfogadták volna. Egy, a pénzügyi vállalatoknál oly ritka jogesettel állunk szemben, hogy kétségtelen, miszerint az Igazgatóság azon határozatával, mely az új részvényesek szavazati jogát el nem ismerte, teljes jóhiszeműséggel járt el. Ezt a jóhiszeműséget igazolja, hogy az igazgatóság határozatát, melyet a közgyűlés is magáévá tett, a két első bíróság egybehangzó ítélete jóváhagyta.

Lukácsy Lajos: *Ez nem tartozik ide! A Kuria másként döntött!*

Bódy Bódog: Bocsánatot kérek, én nem vagyok jogász, de helyesnek tudom, amit mondok. Azt a felesleges vitát, mely a mai rendkívüli közgyűlés megtartását is szükségessé tette, *néhány elégedetlen részvényes provokálta*, mondhatnám *egyéni hiúságból*, mert azzal sem önmaguknak, sem az összes részvényeseknek szolgálatot nem tettek, hanem igenis sok kellemtelenséget, munkát, költséget okoztak az intézetnek. Bátorkodom most a t. közgyűlésnek indítványozni, hogy az igazgatóság eddigi buzgó és sikeres működése felett *bizalmunkat és elismerésünket fejezzük ki* és ez elismerésünknek adjunk azzal is kifejezést, hogy az igazgatóság határját *közfelkiáltással újból megváltasszuk*. (Lelkes éljenzés.)

Lukácsy Lajos állott fel most szólásra.

— Nem szólaltam volna fel — ugymond — ha az előttem szóló részvényes ur *tapintatosabb lett volna*. Így azonban kénytelen voltam felszólalni, mert a részvényeseket aposztrofálni nem szabad. Azokat a részvényeseket nem egyéni hiúság vezette, hanem az igazság és ebben a tekintetben a Kuria nekik igazat is adott. Borítsunk azonban fátyolt a multra és reméljük, hogy hasonló eset nem fog magisméltódní, mert az csak ártana az intézetnek. (Helyeslés.)

(Választások.)

Az elnök ezután kimondotta, hogy a közgyűlés az igazgatóságnak elismerését szavaz és tagjaivá újból *Institóris Kálmánt, Kristyóry Jánost, Szalay Károlyt, Tagányi Sándor dr. t és Walder Gyulát* választja meg. Következett a felügyelőbizottság és az igazgatóválasztmány megválasztása az 1909. év végéig. A *felügyelőbizottság* tagjai szintén a régiek lettek: Grabner Károly, Kohn S. N., Priegl István dr. és Stelgerwald Alajos.

Nem volt-e az igazgató választmányban, melyre elhalasztás folytán új tag is került. A választmány tagjai voltak: Avarffy Ferenc, Barabás Béla dr., Batizányi József, Dani János, Doblaschi József, Éles Ármia, Funkenstein József, Kristyóry Sándor, Kádás Kálmán, Köpf János dr., Krémer József, Ifj. Lócs Rezső, Lukácsy Lajos, Lukácsy Lajos, Magyarai Ferenc, Malrovič Emil, Mihály József, Reicher Károly, Reichenberg Miksa dr., Sármezey Árpád, Seidner Bernát, Szabó Tibor dr., Stoll Béla, Ifj. Szalay Károly dr., Szabó Zoltán, Szathmáry Mihály, Szántay Lajos, Tabakovits Emil, Tiszai Lajos, Tóth János dr., Tazányi Gaztás Verbor Nándor, Vajda István dr., Várja Árpád, Wagner József és Wiesz Márk.

Következők után az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1907. évre vonatkozólag, az 1907. évi szárazmádság, mérleg, nyereség felosztás és a felmentvények megadása. Mindezeket egyhangúlag újból elfogadták és megadták.

As elnök érte megköszönve a részvényesek megjelentését, az ülést bezárta.

(Jelen voltak.)

A közgyűlésen résztvettek: Szalay Károly, Kristyóry János, Walder Gyula, Tagányi Sándor dr., Inceptor Kálmán, Hehs Béla, Kohn S. N., Steigerwald Alajos, Grabner Károly, Szalay Károly dr., Ifj. Kristyóry János, Szabó Zoltán, Vajda István dr., Szántay Lajos, Assael József, Marek Samu, Éles Ármia, Gruber Hugó, Avarffy Ferenc, Bódy Bódog, Tabakovits Emil, Szathmáry Mihály, Ifj. Lócs Rezső, Doblaschi József, Wagner József, Funkenstein József, Lukácsy Lajos, Grimm József és Grallert Rezső.

A király Magyarországon.

Harai játék és politika.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Bécsből írják a következő érdekes híreket a felséggel kapcsolatosan: A Burgban tegnap adták ki a rendeletet, hogy csomagoljanak. Magyarországba készül a király s utazásának ideje, program szerint, szeptember 14-ik napjának reggeli két órája. A végállomás Veszprém, ahova a felség, külön vonaton délután egy órakor érkezik meg. A felségnek szállást a püspök rezidenciájában rendeznek be s onnan indul a felség a nyugatmagyarországi nagy hadgyakorlatok szemléjére. Nincs eldöntve még, de híre jár, hogy a felséget Mária Valéria főhercegnő is elkíséri gyermekeivel együtt, hogy a hadi látványosságban gyönyörködjenek. E esetben a felségnek a főispáni lakban rendeznek be szállást.

A hadgyakorlatok tartama négy nap. A hadvezérlő Ferenc Ferdinánd trónörökös kezében összpontosul, akinek Hajmáskérán építenek hadisátrát s aki szerzője a hadifeltovésnek, amelynek alapján a hadi játékot megvívják. Az első nagy hadgyakorlat az, amelyre a lég-hajóosztályt teljes létszámban mozgósítják. A felderítő és kémiszolgálat csaknem teljes egészében erre az osztályra bízott.

Wekerle magyar miniszterelnök ismét látogatása elsősorban a királynak magyar földön való tartózkodásával kapcsolatos. A küldöttségek fogadása rendjén teendő nyilatkozatok is előterjesztés tárgyát képezték. A jövő országgyűlés munkaprogramját a küldöttségek fogadása alkalmával adja köztudomásra az uralkodó. Ő is fog megismételtetni, hogy az új választói renddel új korszakba lép a magyar nemzet. Hogy az erre vonatkozó királyi nyilatkozat minő lesz: azt nem tudja senki. Csak egy ember tudja mégis. Ez az egy: Ferenc Ferdinánd, a magyar trón várománya.

Az augusztusi fertály.

IV.



Neki nem kell a felmondástól,
Béremelésétől félni,
Ifju a házúr és náia
Protokolót élvez e néni...

A nevelő ur.

Az aradi rendőrség egy titokzatos alak büntetőügyében folytat nyomozást. Az illető nevelőnek adta ki magát és büntés uton szerzett egy takarékpénztári könyvet.

Titokzatos szélhámoság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Az aradi rendőrség ma Debrecenből érkezett távirati értesítés alapján rendkívül homályos ügyben indította meg a nyomozást. Azt adja tudtára a debreceni rendőrkapitányság az aradnak, hogy ott elfogtak egy Sallai János nevű fiatalembert, aki napokig tartózkodott a városban s a legelőkelőbb társaságokban mint Demjén Endre tanárjelölt szerepelt. Találtak nála egy ilyen névre kiállított takarékbetét könyvet, melyet az esztergomi takarékpénztár állított ki több ezer koronáról. Elfogatásakor azt mondta, hogy a könyvet Aradon találta a vasúti vendéglő parkjába, különben pintér-segéd és Aradon volt munkába a József-utcában. Mint az aradi nyomozat megállapította ezek az adatok nem felelnek meg a valóságnak s így egy nagystilű szélhámos multjának felderítésében kell a két rendőrségnek dolgozni.

Az eléggé hiányos távirati értesítés ma délután három órakor érkezett Debrecenből. Ebben az aradi rendőrségtől azt kérdezték, vajon igaz-e, hogy Sallai július hó 29-én távozott Aradról s itt a József utca 30. szám alatt négy és fél napig dolgozott egy pintérnél, akinek azonban Sallai nem tudja a nevét. A szűk szavú távirat sem azt el nem árulta, miért tartóztatták le Sallait, sem arról nem adott felvilágosítást, vajon a takarékpénztári könyvet hol szerzte? Telefonkérdezősködés után aztán a következőket tudta meg Green Nándor tb. főkapitány:

A választékos gavallér.

Sallai József rezkivál elegáns megjelenésű ember, aki könnyen megtéveszthető s vele érintkezett. A legjobb divat szerint öltözik s választékos nyelven beszél. Debrecenben körülbelül tíz napja tartózkodik. A legjobb társaságokban tartózkodott állandóan s így meg-

fordult a kollegium tanárjainak házában is. A Bika-szállóban lakott s eleinte viselkedése egyáltalában nem tűnt fel. Mindenütt mint Demjén Endre, nyergesujfalusi születésű tanárjelölt mutatkozott be s azt mordotta, hogy a debreceni élet tanulmányozása céljából ment két hétre a városba. Pénze volt bőven, de feltűrése nem költekezett.

Összetűzés a bankigazgatóval.

Ma délelőtt egyik ottani pénzüntézebe állított be s a pénztároshoz ezt a kérelmet intézte, hogy takarékbetét könyvére, melyben több ezer koronás betétet igazol egyik esztergomi bank — adjon ötszáz koronás kölcsönt. A pénztáros az igazgatóhoz utasította, aki kijelentette, hogy hajlandó az ügylet megkötésére, de köteles óvatosságból előbb megkérni táviraton, vagy telefonon a kiállító intézetet. Az igazgató szavai láthatólag kellemetlenül érintettek s idegesen nyult a könyvecské után. Valósággal kiszakította a bank direktor kezéből a könyvecskét.

— Ez nem modern pénzüntézet — szólott. — ahol ennyi komédia kell, míg az ember pénzhez jut; — s elrohant az ifju.

A gavallért letartóztatják.

Az igazgató telefonon értesítette a gyanusnak tetsző fiatalember viselkedéséről a rendőrséget s az ma délután beállította és igazgatóra szólította fel.

Nagy hangon kezdett beszélni. Azonban mikor valami igazolványt kértek tőle, egyszerre megváltozott. Belismerie, hogy napokig bitortolta a Demjén Endre nevet s a tanárjelölt címet. Elmondotta, hogy Sallai Józsefnek hívják pintérisáros s hogy július 29-ikén távozott Aradról ahol négy és fél napig dolgozott a József utca 30. szám alatt. A takarékpénztári könyvet illetőleg azt vallotta, hogy Aradon találta a pályaudvar parkjában.

Es adatok valódságának megállapítására az aradi rendőrség azonnal megindította a nyomozást s eszlg kiderítette, hogy ezek egytől-egyig valótlanságok. Aradon ugyanis József utca nincs, annál kevésbbé lehet ott pintérmester. Dolgozott Sallai Aradon, de 1905-ben Gartner Lipótnál s az akkori bejelentő jegy alapján azt a feltűnést kelő felfedezést is tette az aradi rendőrség, hogy Sallai debreceni születésű és illetőségű s munkakönyvét az ottani Iparhatóságaál váltotta.

A titokzatos takarékpénztári könyv.

Hogy a takarékpénztárkönyv miként került hozzá, az még nincs kiderítve. Lehet, hogy itt valamely nagyobb szabású büntény rejlik Sallai hasudozása megett. Az aradi rendőrségnek ugyanis tudomása van arról, hogy egyik előkelő és a Hegyalján nyaraló családól a mult háten eltűnt egy nevelő, aki tényleg tanárjelölt volt. Lehet, hogy ez volt Demjén Endre s Aradon átutaztában itt elvesztette takarékbetét könyvét, amelyet az akkor Aradon tartózkodó Sallai megtalált. Lehetséges azonban, hogy a könyvhöz más, sokkal bűnösebb uton jutott.

Az eddig elért eredményről Green főkapitány értesítette a debreceni rendőrséget s azonkívül a legszűkebb mederben kutat tovább.

MULATSÁGOK.

(=) Dalos-ünnepély. Az aradi turista egyesület daloskőre Nopcsa Elek báró védnöksége alatt holnap, vasárnap tartja Uj-Aradon a „Tündér-kertben“ dal-hangversenyét Szabócsky János vezénylete mellett. A műsor változatosan van összeállítva, s a daloskőr, amely már többszöri sikeres szereplése folytán a közönség előtt ismeretes, precíz előadásával bizonyára élvezetes szórakozást fog ismételtén nyuj-

tani. A szünetek közben Nagy Károly helybelli zenekara fogja külön es alkalomra összeállított műsorával a közönséget szórakoztatni. A dalverseny délután 5 órakor kezdődik, amely után tánc is lesz.

TARKASÁGOK.



(Az ügynök udvarol.) Szó esett a társaságban az udvarlás művészetéről. Mindenki elmesélt egy-egy históriát annak jellemzésére, hogyan kurizál a boltosság, a suszterlegény, a jogász fiú és a többi. Valaki elmondta az alábbi kis történetet, amivel illusztrálni akarta, hogyan csapja a szelet egy biztosítási ügynök.

A guta- és egyéb ütés ellen aszsekuráló ifju megismerkedik a kávéházban egy csinos fiatal asszonygyal. Az első találkozó után jön a másik a kávéházban, ahol kellemesen eltöltik az időt. A férj szinten jelen van az udvarlásnál, de neki fontosabb az, hogy Finkelstein kassza kontrát mond be, mint az ifju holdvilágos fecsegése. Különben is teljesen megbizik az asszonyában. Pedig nem kellene olyan rendületlenül bízna, mert ha látná, milyen epedő pillantásokat vet a lovagjára, bizonyára megváltoznék a neze. Az ifju pedig erősen kitart. Egymás után legalább tízszer hangoztatja:

— Nagysádnak olyan szemel vannak, mint a tenger ... bódító a mosolya ... stb.

S hasonló évezredes frazisokkal törtet előre. Az asszonyka már teljesen a határmában van s a fiu bátorságot vesz magának, hogy közelebb vigye a széket. Oaszehajolnak szerelmesen és a fiatal lovag gyöngéden szól:

— Draga asszonyom, tegye meg, amire kérem ...

— A hölgyike pedig lesüti a szemét és boldogan dadogja:

— Ha ... ha lehetséges ...

A társaság feszült figyelemmel lesi az elbeszélés fejleményeit, amikor az előadó kis szünetet tart és megkérdezi:

— Mit gondolnak önök, mire kérte a fiatal legény az asszonyt?

Szinte valamennyien egyszerre kiáltottak föl:

— Azt mondta neki, hogy „jőjön a lakásomra”.

Az elbeszélő nevetett.

— Dehogy. A fiu ezt mondta az asszonynak: „Ugyan draga nagysám, vigye keresztül azt, hogy a kedves férje huszezer korona erejéig — nálam biztosítsa magát.”

*

(A hiányos Juszticia.) Juszticia asszony marocmentű palotájába beállított ma egy negyvenöt év körüli gyaszruhás asszony. A bánatos arcú nő egyenesen Zih József járásbíró szobájába ment és ott Szalay Dező dr. jegyzőnek adta elő panaszát.

— Tekintetes bíró uram — mondta panaszoosan az asszony — nagy bajban vagyok, segítsen rajtam. Egy álló esztendeig udvarolt nekem egy fiatal ember, de most hirtelen elhagyott. Én most is nagyon szeretem őt, hát utána jártam, hogy megtudjam, ki csábította el. Rá is jöttem, hogy egy fiatal leány szerette el tőlem. Már el is jegyezték egymást és nemsokára meg akarják tartani az esküvőt. Most arra kérem a bíró urat, citálja be azt a leányt és parancsoljon rá, hogy ne menjen a legényhez. Annak pedig tessék meghagyni, hogy engem szeressen!

A furcsa kívánság meglepte a jegyzőt.

— Kedves asszonyság — mondta — mi ezt bizony nem tehetjük. Nincsen rá jogunk!

Szomorúan legyintett erre kezével az asszony és így szólt:

— Tudtam, tudtam. Hiába, mondtam én mindig, hogy hiányos a törvény ...

Itéletidő Aradon.

Elpusztított háztetők. — Megrongált üzletek. — Elöntött lakások. — Villámcsapások. — Több órás felhőszakadás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

A hosszú ideig tartó szárazság után ma olyan óriási felhőszakadás zúdult Arad városára, amilyent évek óta nem láttunk. Előbb csendes esőzés támadt, majd irtózatoss villámlás és menydörgés között megereedt a zápor és az ég csatornái szinte kiapadhatlanul ontották az esővizet. A felhőszakadást nagy vihar előzte meg és az követte, amely számos helyen tetemes károkat okozott. A nagy eső több házat erősen megrongált, behatolt a pincékbe és az alacsonyabban fekvő lakásokba is. A villám két helyen is beütött, a református templomba és a Központi-szálló udvarába, de mindkét épületen villámhárító van és ezért nagyobb baj nem történt, csupán egy artistát, aki a Központi-szálló udvarán dolgozott, sujtott földhöz az ütés.

A vihar nagy zürzavart okozott a városban. Az autobus utasai megvoltak rémülve, mert a tetőről a kocsik belsejébe csurgott a víz. A vihar különben az Andrassy-téren több fát tövestől kicsavart.

A pusztításról a következő tudósítást adjuk:

Elöntött pincék.

A felhőszakadás délután öt órakor kezdődött és több, mint három óra hosszat tartott. Menydörgött és villámlott s a népes utcák egyszerre kiürültek, az emberek a zápor elől a kávéházakba és lakásaikba menekültek. Az eső csakhamar annyira megduszasztotta az utcák csatornáit, hogy a járdákat is elöntötte a víz és a Batthyány- és Salacs utcákban valóságos tavak képződtek.

A víz befolyt Kohn József bádogosmesternek a Batthyány utca 6. számú háza piacjébe és Böhm Áronnak a házban levő péküzletébe, ahol mindent elborított. A házbeliek nyomban telefonáltak a városházára, ahonnét Virágh Lajos főmérnök ment ki és maga intézkedett a víz kiszivattyuzása iránt. Megállapította, hogy a baj azért következett, mert a házmeister az esővizet a szennyvízcsatornán akarta levezetni. A nagymennyiségű víz azonban itt nem tudott átfolyni és kiáradt a pincehelyiségekbe.

Ugyanez történt Solymos testvéreknek a Batthyány- és Salacs utcák sarkán levő gépraktárával, amelybe szintén behatolt az ár. Kisebbségű károkat okozott a víz Deák Ferenc-, a Batthyány-, a kis karika- és a Demeter-utcában.

Elpusztult háztetők, elöntött lakások.

A vihar Janku Mihály asztalos-mester Demeter-utcai házának tetejét szakította le, a Szabadság-téren a Nádasdy-palotában levő Braun Miksa-féle ruhakereskedő-üzlet üvegtetejét törte be és a feihalmozott árukészletet elöntötte a víz. Ugyanezen házban van Rosenblüch H. és társasági divatkereskedése. A nagy szélroham a háztetőről cserépdarabokat sodort le, amelyek a divatüzlet kirakataira estek és az üvegeket betörték. Hasonló baleset érte a Hungária fényképész Forrai-utcai kira-

katait, amelyeket a vihar leszakított és összetört.

A Választó-utcában egy nagy szélroham lehordta Pápay Mihály házának tetejét. A Tököli-téren a vihar leszakította a Katalin-fürdő pléhtetejét is és nagy csörömpöléssel a földre vetette. A Tököli-utcában Nagy Gábor kéményseprő házának tetejét vitte le a szél, a víz pedig behatolt a lakásba és elöntötte a szobákat.

A Koszoru-utca 6. számú házban az eső betódult a lakásokba, a Teleki-utcai Zubor-féle háznak pedig udvari helyiségeit borította el.

A görögkeleti román püspöki nyomda Batthyány-utca 2. szám alatt levő pincehelyiségeit szintén nem kimélte a pusztítóelem. A víz a nyomdában levő könyveket és papírcsomókat erősen megrongálta.

A Deák Ferenc-utcában a református templom mellett egy kis földszintes ház tetejét összerombolta a vihar.

Villámcsapások.

Este nyolc órakor rémitő dördüléssel lecsapott a villám a Deák Ferenc-utcai református templomba és a Központi szálló udvarába. A templom és a szálló villámhárítóval van ellátva, tehát komolyabb kár nem esett. Sarvellos drótművészt, a Roland-féle orfeumtársulat tagját, a villámcsapás idején kalapáccsal a kezében épen a Központi szálló udvarán foglalkozkodott, oly erősen sujtotta a lecsapó villám, hogy az artista a földhöz vágódott, a sárba esett és elájult. A pincérek rémülten odarohantak és felloccsolták a művészt, akinak azonban semmi baja sem történt és ma este már fel is lépett az orfeumban.

A református templom környékén azokban a lakásokban, ahol telefon van, erős lángok csaptak ki a telefon vezetékből.

A hirtelen támadt vihar utban talált két kis gyermeket, akik hazafelé igyekeztek. A kicsinyek a folytonos menydörgéstől, villámlástól halálra rémülve egy kapu alá húzódtak, míg aggódó szüleik otthon hiába várták őket. A szülők este a rendőrségre siettek és bejelentették két gyermekük eltűnését. Éjjel tizenegy órakor a tűzoltóaktanyából az egyik tűzoltó azt telefonálta a rendőrségnek, hogy két kis gyermekre akadt, akik nem tudnak hazatalálni. Egy rendőr nyomban értük ment és a gyermekekben az elveszett két testvérre ismert, akiket azután hazaszállított szülei lakására.

Amikor este 8 órakor a villám több helyen is lecsapott, a Radnai-uton kocsijával haladt Tóth János egyfogatu bérkocsis. A lova annyira megvadult a villámlástól, hogy a kocsit egy fának vitte s a gazdája könnyebb sérüléseket szenvedett, a kocsija pedig összetört.

A Batthyány-utca egyik házának emeleti lakásába szintén beütött a villám. A nyitott ablakon csapott be, de nagyobb

kárt nem tett az üres lakásban, csupán egy kályha ellenzött olvasztott el teljesen.

Valószínű, hogy ezeken kívül több baleset okozója is volt a vihar. Ezek csak később fogják kiderülni.

A vihar este fél tíz órakor teljesen elmult és éjjelre kiderült az ég.

Juhar afférje.

Egy nyaralás regényének folytatásai.

*

Szerbuc Mókus!

Továbbá tudatlak egy nagy ujságról, amelynek folytán itt igen jól vagyunk és valószínűleg haza is fogunk utazni. Kezeld:

A TATAT FELPOFOZTÁK

Te Mókus, láttál te már igazi pofont? A Tata engem már sokszor felpofozott, különösen, amikor szoda bikarbonát töltöttem a mama puderez skatulyájába, de ahogy most a Tatát fölkapelték, az csoda. Így szólt:

— Suh! — Tács ... zzz ...

Az nem igaz, mintha én örültem volna, hogy most a Tata kikapott, már azérce, mert a Tata minden fájdalmát rajtunk tölti ki, — de azért nem adom egy csille bélyegért, hogy ott voltam. Miután téged biztosan érdekel az ilyesmi, hát elmondom neked ahogy történt, de ne kotyogd tovább, elvégre vigyáznom kell a Tata tekintélyére.

A Tata tegnap délután a teraszon ült és olvasott Ujságot olvasott és egyszerre azt mondta:

— Furcsa divatot csinálnak az előkelők a földön ...

Ezt én nem értettem. Azután a Tata azt mondta:

— Az a huncfut főispán! ...

Ezt én még mindig nem értettem, de a tata ezzel nem törődött. Ma délelőtt azután kint ültünk a strandon. Mind kün voltunk: a tata, a mama, a Bonci, a Kutys, meg én. A tata később leült egy néni mellé, a ki magas, pisze orrot és sárga hajat visel és úgy néz ki, hogy neki nem volt szüksége a kikereszkedésre.

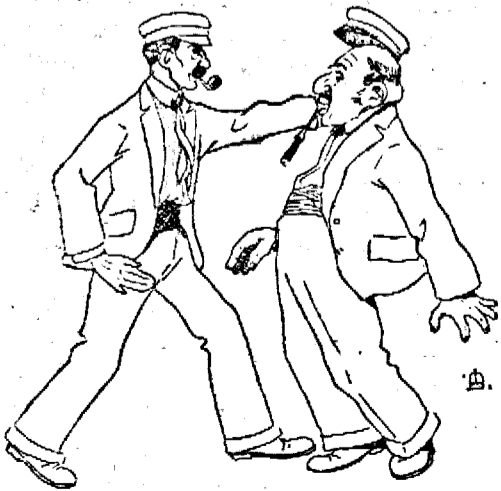
A tata egészen közel ült ehhez a sárga nőhöz és valami számságot mondhatott, mert a nő felugrott:

— Uram, — mondotta, — valószínűleg nem tudja, hogy kivel van dolga ...

Hát a tata képes is ilyesmire. Azután más is történhetett, mert a nő ezzel bucsuzott:

— Majd az uram leszámol magával, vén gyalázatos ...

Néhány perc múlva visszajött egy tengerész talspos, angol pipás ur és se szó, se beszéd minden ekszkuzálás nélkül úgy ütötte pofon a tatát, hogy azóta a tihanyi vízhang csak ezeket a pofonokat vízhangozza. Természetesen óriási nép csüdt össze, m! pedig haza siettünk.



A telepen arról beszéltek, hogy párbaj lesz a dologból és én nagyon szerettem volna, ha a tata

kardot vesz a kezébe. Ez olyan hősies. De odahaza a tata folyton valami ligáról beszélt, meg az ő barátjáról, Bourbon hercegről, akinek megígérte és azt mondja, hogy a liga miatt ő nem verekszik. A verekezésből úgy is kijutott a része, mert a mama megtudta, hogy miért lottyantották képen a tatát és utókuránsk ő is adott egy párat.

A lányok ezt nagyon szomorúan veszik föl, de azok a fiatal emberek, akik hozzájuk járnak, azzal vigasztalják, hogy Siófokon ez minden művelt franciával megesik.

— El se hiszik, hogy az ember Siófokon volt, ha pofon nem vágják.

No, a tatánál senki se fog kételkedni, mert a job-bik képes fele föl van dagrva, aká: egy krumplis valami. A tata már türelmetlen és azt mondja:

— Ideje már, hogy hazamenjünk. Ki tudja, mi történt azalatt az én jó klienseimmel! ...

Valószínű, hogy ennek folytán néhány nap múlva hazamegyünk. Gondolhatod, mennyire örülök, hogy újra láthatlak és mihelyt összekerülünk, Siófokot fogunk játszani, ami igen csattanó társasjáték.

Szerbuc

A másolatért

Sündi.

Fröccs.

Kávémérés a szerelemhez.

Büntanya a Boczkó-utcában.

Letartóztatott lélekkufár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Az aradi rendőrség már hónapok óta figyelemmel kíséri egyes gyanus helyeket, melyek ugyan a külvilágnak mint tisztességes ipari helyiségek, üzletek tűnnek fel, de amelyek valójában a bűnnek, a romlottságnak legundorítóbb tanyái. Feljelentések is érkeztek a rendőrségre ilyen büntanyák ellen, de a több irányba is kiterjesztett nyomozás mind ez ideig nem vezetett eredményre, mert a büntanyák tulajdonosai hos-zu prakszissal bíró rafinált asszonyok, akik mindig tévedésbe tudták ejteni a hatóságot.

Különösen sokan keresték meg a rendőrséget abban az irányban, hogy kísérelje figyelemmel azokat a fiatal, fejletlen leányokat, akiket az utóbbi időben igen gyakran láthatni éjjeli kávéházakban férfi társaságokban, feltűnő ruházattal.

A romlottság tanyája.

A rendőrség nyomozásának végre eredménye lett. Tegnap este sikerült leleplezni egy veszedelmes lélekkufárt, aki 13—14 éves leányokra vetette ki hálóját, csalta őket a bűnre és saját lakásában szolgáltatotta ki a férfiaknak. A Boczkó utca 11. számú házában egy kávé-méréssel van összeköttetésben ennek a rettenetes asszonynak büntanyája — mint a rendőrségi jelentés mondja — undert gerjesztő lakásban. Erről a büntanyáról rántotta le a leplet a rendőrség, amely ezen a helyen a romlottság és gonoszság rettenetes fészekét találta.

A vén banya.

A kávé-mérést, melylyel a büntanya kapcsolatos, Franz Karolin 68 esztendőss asszony nyitotta néhány hónappal ezelőtt. Aradra Temesvárról jött, ahol szintén magára vonta a rendőrség figyelmét. Hogy miért kellett neki Temesvárról távoznia, az után most kutat az aradi rendőrség. A kávé-mérés maga egy alacsonyabbrangu kávé-mérés külsejével bír; leginkább kiskeresetű iparossegédek, katonák for-

dultak ott meg és felületes szemlélésre nem is volt sejtendő, hogy mi történik abban a szobában, amelyet csak egy ajtó választott el az üzlethelyiségtől. Hónapok óta folytatja itt Franz Karolin üzelmét és tanyája igen sok aradi fiatalember előtt ismeretes. Valamit sejtett már a rendőrség is erről, de még talán sokáig nem sikerült volna azt leleplezni, ha egy véletlen eset rá nem vezetett.

Az áruló gyermek.

A múlt hetekben ugyanis a rendőrségre került egy tizenéves leány, aki gyanus viselkedésével, éjjeli kóborlásával feltűnt a hatóságnak. Orvosi vizsgálat után megállapították, hogy a leány romlott életet él. Mikor valóra fogták, elmondta, hogy egy öreg asszony csábítja a bűnre. A leány leírásából a rendőrség ráismert a már szemmel tartott Franz Karolint, akinek üzletét ekkor megfigyelés alá vették. A megfigyelés asután teljes eredménnyel járt.

Jön a rendőrség!

Ridit István rendőrfelügyelő két rendőr kíséretében péntek este megjelent a kávé-mérésben. Az üzlethől nyíló ajtó zárva volt, azonban a küszöbön át világosság szűrődött a szobából. Mikor a rendőrtiszt belépett a kávé-mérésbe, elfojtott férfi és női hangok hallatszottak be, ezek hamarosan elcsendesedtek.

A rendőrtiszt kérdezősködött az asszonytól, hogy milyen lakás van a kávé-mérés mellett és kik lakik ott? Az asszony ijedt és zavaros feleleteket adott, mire Ridit felszólította, hogy nyissa ki a szoba ajtaját. Franz Karolin ekkor azt mondta, hogy vendégei vannak a szobában, a kik most érkeztek; betegesen fekszenek, nem jó volna őket háborgatni. A rendőrtiszt szigorú parancsára végre az asszony nagynehezen ajtót nyitott. Ekkor a szobában már teljes sötétség uralkodott. A rendőrtiszt világosságot gyújtott. Rettenetes látvány tárult most eléje. Egy piszkos, büzös szobában szorosan egymás mellett több ágyat találtak; az ágyakban piszkos, gyűrött fehérneműk között öt tizenhárom tizenéves leányt láttak aradi férfiak társaságában. A leányok majdnem ruhátlanul heverték az ágyakon és ijedten öltözködni kezdtek a rendőrök látására.

Vallanak a leányok.

A rendőrség azonnal jegyzőkönyvet vet fel az esetről. Kihallgatta a kis leányokat, akik mind Franz Karolinra vallottak. Azt mondták, a vén banya az utcáról erőszakkal hurcolta be őket és ott marasztotta csábító ígérésekkel.

A kihágási bíróság ma mondott ítéletet a kis leányok és megrentőjük felett. A leányokat 3—3 napi, az asszonyt pedig 5 napi elzárásra ítélték, minthogy ennél az egy esetről többet még nem tudtak rábizonyítani. A hatóság intézkedett, hogy az üzletet azonnal bezárják, az iparhatóság pedig megvonta az asszonytól az iparjogot.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Apai szeretet Csodás, szinte hihetetlen elhatározásokra képes az apai szeretet. Az élet minden eseményében is új és új olyan csodatényi látunk, melynek egyetlen rugója a szülői szeretet. Az Uránia-színház vasárnapi műsorán egy megrázó tragédia keretében olyan képet mutat be, melyet lehetlenség meghatóság nélkül végig nézni. Egy szerencsétlen ember felesége halálos betegesen fekszik, egyetlen gyermeke pedig éhezik. A kétségbeesett ember, lopásra szánja magát, hogy segítsen nyomorgó családján. Tetten érik a rendőrök üldözésbe veszik, elkésereleit hajszá közben megsebesíti és csak annyi ereje van, hogy roskadozva betámoľog szegényes lakásába. Az

Üldözők abban a pillanatban lépnek a szobába, mikor a szegény asszony meghal. A zord férfiak meghatva állnak meg a tragikus látványra. Engedelmesen nyújtja oda a férfi kezét, hogy billineset tegyenek rájuk. A rendőrök vezetője megkönyörül rajta és míg a halottól és kis gyermekétől búcsúzik, levelezik róla a billineset. Utolsó csókot lehel szeretetre, aztán holtan terül el, az üldözés közben kapott golyó megölve.

Királyi kegyelem a bosnyák hírlapíróknak.

Börtönnyitás az aradi Várban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 8.

Késő éjjel szenzációs táviratot kapott Szerajevóból a Pester Lloyd. Azt jelenti a távirat, hogy az aradi vár kazamatáiban lévő banjalukai foglyoknak a közös hadügyminiszter felterjesztésére a király megkegyelmez és a bosnyák rabok még augusztus hónapban kiszabadulnak a börtönből.

E szenzációs esemény kétségtelenül a magyar sajtó bátor fellépésének eredménye. Az Aradi Közlöny emelte fel legelőször tiltakozó szavát az ellen, hogy a megszállott tartományok békés polgárait katonai bíróság több esztendő kegyetlen várfogságra ítélje és az elitáltak Aradra hurcolásával szégyenbélyeget süssön a vértanuk városára. Tiltakozásunkat követte Aradváros törvényhatóságának, majd az egész magyar sajtónak megmozdulása, mely ime most meghozta eredményét.

A szerajevói távirat szerint Bosznia-Hercegovina katonai parancsnoka már utasítást kapott Schönaich közös hadügyminisztertől, hogy azonnal tegyen felterjesztést a banjalukai elítéltek megkegyelmezése tárgyában. A felterjesztést a közös kormány azonnal a király elé terjeszti, akinek kegyelmére néhány hét múlva kibocsátják az aradi vár bosnyák foglyait.

A megkegyelmezés a távirat szerint okvetlenül a delegáció összeülése előtt fog megtörténni. A közös kormány ugyanis tart attól, hogy másképpen a magyar delegátusok a szeptember közepén összeülő delegációs ülészakban szóváltászik az aradi foglyok ügyét. A megkegyelmezéssel ennek akarja útját állani a közös hadügyminiszter.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A virágos ablak pályázat. Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat az idén újra kitűz a pályadíjakat, amelyekkel eddig oly szép eredményt ért el az ilyesféle virágkultusz terjesztésében. A társulat választmányára ma délután Csánk Lejos alelnök vezetésével tartott ülésén elhatározta, hogy ez évben száz koronát tűz ki a legszebb virágos erkélyre és két ötven koronás díjat a legeredményesebb ablakra. A virágos ablakpályázat zsűrijét a következőkből alakították meg: Csánk Lejos, Jankó Gyula, Balla Frigyes, Albert Andor, Steinitzer Jenny, Ill. Lőcs Részóné, Szabó Zoltánné és dr. Prohászka Lászlóné. Az ülésen Barsy Aurél pénztáros jelentést tett az egyesület anyagi helyzetéről, majd új tagokul fölvették: dr. Kep-

plch Jakabné, Kapdebó Jozefin, Szabó Zoltánné, Tagányi Sándor dr., Kelt Lipót dr., Sebas László, Bing János, ifj. Klein Mór és Bränner Vilmos.

HÁZASSÁGSZÉDELGŐ.

*

Furfangos csalót keres most az aradi rendőrség. Az illető újszentannai földbirtokosnak adta ki magát és így sikerült neki egy hiszékeny szobaleányt becsapni.

*

Sürgős eljegyzés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Egy szemrevaló aradi szobalány, Csernicsék Mariska megírta, hogy vakon hitt annak a szép bajszu fiatalembernek, aki két nap ismeretség után már házasságra ajánlatot tett neki. De míg a kis szobalány csalódott szerelmét siratja, addig sógera egy vadonatúj, kékhajú husskoronás bankó után busul, amelyet az első szóra kölcsön adott az eltűnt vőlegényjelöltnek. Feljelentést is tett a rendőrségen, de alig remélheti, hogy pénzét visszontlátja, mert a furfangos fiatalember hamis nevet használt.

A fess szobalány érzékeny szerelmi históriája ott kezdődik, hogy ez év június huszonharmadikán megismerkedett egy uriasan öltözött fiatalemberrel, aki Achim János újszentannai jómódu birtokosként mutatkozott be. A fiatal ember úgy mutatta, hogy nagyon megtetszett neki a Mari szobaleány s ez szemelláthatólag szintén nem viseltetett közömbös érzelmekkel a gazdag földbirtokos iránt.

A kölcsönös szerelem meglepő gyorsan fejlődött. Achim két nap múlva megkérte a lány kezét. Csernicsék Mariska örömmel igent mondott és vőlegénye kérésére nyomban felmondta urnőjének a szolgálatot. A boldog jegyespár ekkor felkereste Bera Balázs Acsev. vonatmátházát, ahinek felesége a szobalány mostoha nővére. Itt nagy előzékenységgel fogadták a vagyonos vőlegényt, aki egy napig leereszkedő szivasséggel a jövendőbeli sógor házának vendége volt. Másnap a vőlegény arájával együtt flakkeren Tornyára utasott a lány szüleivel, hogy illő módon náluk látogatást tegyen és az apai háznál formálisan megtartsák a készfogót. Az eljegyzés szerény falusi keretek között még délelőtt megtörtént és délután a mátkapár az örömszüldőkkel együtt Aradra jött, hogy a keletgyéhez szükséges bevásárlásokat tegyen. Mindnyájan Beráéknál szállottak meg és ott uzsennáztak. Közben a vőlegény egy pillanatra félrehívta jövendőbeli sógorát és odasugta neki:

— Kérlek, sógor, adj holnapig kölcsön husz koronát. Nem számítottam nagyobb kiadásokra és ezért nem vettem magamhoz pénzt. Holnap természetesen behozom azt a csekélységet.

Bera készséggel tett eleget a vőlegény kérésének. A vőlegény pár perc múlva bejelentette, hogy elmegy egy ékszerüzletbe menyasszonyának ajándékot vásárolni. A két öreg leánnyal együtt ott maradt Bera Balásznéknál és boldogon várta a nő visszatérését. Vártak egy órát, két órát, vártak estig, de hiába. Ekkor már rosszat kezdtek sejtteni és midőn a fiatal ember másnap sem mutatkozott, Bera Balázs feljelentést tett a rendőrségen Achim János ellen. Ilyen nevű birtokos azonban Újszentannán nincsen és így bizonyos, hogy a szédelgő, álnéven szerepelt.

A rendőrség most keresi a furfangos csalót egyúttal a titke az ügyet a járásbíróshoz, amely megindította az eljárást. A szegény szobaleány, Csernicsék Mariska pedig hasztalan siratja csalódott szerelmét.

HIREK.

A tiszavirág-legény.

*

Az asszony és a gyerekek gyorsvonaton ülnek. Te pedig ott állsz a pályaudvaron és tele tüdővel szivod magadba a — kőszénzagot. Nyolc évi házasság után végre szalmaözveggy vagy. Megtörtént a „sárkányeresztés” és te a kebledre ölelnéd az egész világot. Az asszony eddig is oda volt minden nyáron. De csak a szomszédban: Menyházán, Alvácán. És akkor szó sem lehetett „legényeletről.” Minden este csomagokkal, ládikákkal felpakolva, kikutyagoltál az asszonyhoz, kapkodtál a friss levegő után, lefeküdtél és korán reggel feltápáskodva, elülről kezdted a „szalmaözvegységet.”

De most a tenger mellé megy az asszony. Tizenhét óra vonaton és még onnan is négy óra hajón. Olyan biztonságba vagy tehát, mint Ábrahám kabalében. Nem lephetnek meg, még telefonhoz sem hívhatnak. Szabad vagy, mint a madár. „Tiszavirág-legény” vagy, akinek azonban egy teljes hónapig tart a virágzása. Este kilenc órakor kezd el a virágzást.

Eszedbe jut a régi vendéglő és nemsokára ott ülsz a kertben.

— Nini, doktor ur! — örvendez a pincér.

Csakugyan te vagy a doktor ur és a régi fizetőpincér az, aki így ujongva rohan eléd. És mintha mi sem történt volna nyolc év alatt, ismét protekciós adagot kapsz, a protekciós szilvágombócot és utána te kapod a világ legvilágosabb virsziniáját. Mindezt nyolc év óta nélkülözöd. A feleséged nem csináltat szilvágombócot, mert fél a hizástól és otthon nem szabad virsziniát szivnod, mert a szaga nagyon beleveszi magát a függönyeibe. Ugy érzed, mintha valami varázsitalt ittál volna, ami nyolc évvel megfiatalított. Rossz álom volt az egész és most már tizenegy óra! Természetesen az orfeum kövekezik. Ott zajos az élet és megállapítod, hogy annyi szép leányt sohasem láttál egy csomóban, mint most. Eleinte gyámoltalan vagy. Kissé félszegen és szemérmesen kerülgeted őket, de amikor megnyugtató magadat, hogy a jeggyüröd az erszényedben van és a pénztárcád jól ki van bélelve százkoronásokkal, egyszeriben megnő a szárnyad. És amikor reggel négy órakor hazakerülsz az üres lakásodba, kujonul mosolyogsz magad elé és egy cseppet sem bánod a történeteket. Megérte!

Repülnek a napok. Már mindenütt voltál, ahova elakartál menni. A pincérek már úgy bánnak veled, mint egy párával. Soha nem hallasz egy kellemetlen szót sem. Caupa mosolygó arcokat láatsz — a borra valóért. Azután a napokból hetek lesznek és a hetekből egy hónap. És ekkor hervadni kezdesz szegény „tiszavirág-legény.” A gyomrod el van rontva. Már unod az orfeumot és unod a leányokat. Megállapítod, hogy mindig ugyanazok és hogy mindig egyformán vannak kifosztva. Eszedbe jut, hogy most jobb volna otthon ülni kényelmes házikabátodban egy jó könyv mellett a családod körében. És amikor a legközelebbi szombat eljön, csomagokkal, ládikákkal felpakolva utazol az asszonyért és önként öltöd a nyakadba a házasság élet igáját, amíg egyszer ismét eljő a te „tiszavirágzásod.”

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 8 án az időjárás: Változékony, hűvösebb, szeles, sok helyütt esapadék.

— A románok ünnepe. [Szilágyi omlyórol táviratozzák: Az Astra ünnepségre érkező vendégeket a megye határán Barbolyovics püspöki helyettes vezetésével egy küldöttség fogadta. A vendégek között van Pap György, a nemse-

tliségi párt elnöke, *Kozma* Parten, az Albina igazgatója, *Serbán* Miklós és *Manie* Gyula orsz. képviselők, *Papesatin* dr. hátszegi esperes, továbbá több ügyvéd, tanár, pap, tanító és az Astra tisztviselői. Az ünnepi misével kezdődött az ünnepség, majd nyolcszáz területű társasbédre gyűltek össze a vendégek. Meghívott hatóságok *távolmaradásukat kimentették*. A banketoi többen román királyi rendeltetést viseltek, a nők tolettjelken, nyakkezdőkön a román színeket viselték. A senekar banket közben a *Gotterhaltét* is játszotta. Ez alatt a románok felállottak, a jelenvolt főszolgabíró azonban ülve maradt. Különben az ünnepség program szerint, minden incidens nélkül folyt le. Az iparkéllítés, melyre nagyban készültek, nem elégtelte ki a várakozást. A gyűlés ma véget ért és holnap a vendégek elutaznak.

— **Szmrecsányi püspök haldoklik.** *Nagyváradról* jelentik: *Szmrecsányi* Gyula püspökről, aki jelenleg Sanct Mauritzba üdül, titkára táviratilag értesítette a nagyváradi káptalant, hogy a *püspököt szélütés érte*, állapota azonban nem ad aggodalomra okot. Ezzel szemben egy későbbi távirat azt jelenti, hogy a *püspök állapota reménytelen* és hogy a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhetik. A hír az egész városban nagy konsternációt keltett. Az egész egyházmegyében istentiszteleteket tartanak a püspök felgyógyulásáért. A káptalan egy megbízottja ma a haldokló püspök betegágyához utazott.

— **Mese az olcsó husról.** *Több aradi polgár* aláírással hosszú panaszos levelet kaptunk, amelyben a levélírók azt panaszolják, hogy az olcsó husról terjesztett hírek nem felelnek meg a valóságnak, habár a város dobszóval hirdette is, hogy a vágóhídon olcsó húst kap a szegény ember. A hírre a szegény néposztály asszonyai tömegesen keresték föl a vágóhidat s még az esti órákban is ellepték annak környékét, mert azt hitték, hogy nagymennyiségű húst mérnek ki. Ott azonban azt a fővilágosítást nyerték, hogy csak olyankor kapható olcsó hús, amikor beteg állatokat vágnak le. A levélírók azzal végzik soralkat, hogy üdvös volna a város különböző helyein legalább 6—8 ilyen husszékot fölláttatni, csakis így felelne meg céljának ez az új intézmény. Ezt az ideát a polgármester figyelmébe ajánljuk azzal a megjegyzéssel, hogy az olcsó hús árusításának mostani rendszerével egyáltalán nem segítenek a szegény embereken.

Itt említjük meg, hogy holnap, vasárnap reggel 8 órakor ötven kiló párolt disznóhús, nyolcvan kiló zsír és hús kiló tepertő kerül eladásra a husszékben.

— **Változás a Sulkovszky-gondnokság ügyében.** *Sulkovszky* József Mária herceg gondnoksága ügyében — mint értesülünk — az érdekeltek kérelmére Aradváros árvaszékén a minap tanácskozás volt. A tanácskozás azt célozta, hogy a herceg személyes gyámságát és vagyoni gondnokságát egy kézben egyesítsék. Eddig tudvalevőleg a herceg személyes gyámja *Králtz* Lajos dr. ügyvéd, vagyoni gondnoka pedig *Tagányi* Sándor dr. ügyvéd. A kombinációk szerint az új tisztséget *Králtz* dr.-ral, vagy *Horvát* Ede dr.-ral, a herceg ügyvédjével, vagy esetleg a herceg féléstestvérével, *Sulkovszky* Viktor herceggel töltik be. A megállapodás ez ügyben az árvaszék egyik legközelebbi ülésén lesz.

— **Sztrájk a fővárosi dohánygyárban.** Már napok óta nagy sztrájkmozgalom van a budapesti állami dohánygyárakban. A Révay utcai gyárban nők állanak a mozgalom élén. A sal-

var elkészítésével foglalkozó munkások azzal a kérelemmel járultak *Tolnai* igazgató elé, hogy adjon a gyár módot rá, hogy a mostani két korona helyett hármat kereshessenek naponta. Hisz a kérelmet rövid idő alatt nem teljesítik, akkor nemcsak a női, hanem a férfimunkások is sztrájkba állanak.

— **A német törvényhozás Zeppelinnek.** *Berlinből* táviratozzák: A birodalmi gyűlés legközelebbi ülészakájában újból nagyobb összeg folyósítását fogják Zeppelin részére javaslatba hozni.

— **Léghejő Lippán.** *Lippáról* táviratozzák, hogy ma délután egy nagyobbak látszó léggömb volt Lippa fölött látható, még pedig északról déli irányban haladva. A léghejőn, mely a szél által kergatve igen szabálytalanul mozgott, távcsövön nézve, egy zászlócska látszott. A látványnak sok bámulója volt.

— **Törökország kölcsönt vesz.** *Berlinből* táviratozzák: A „*Berliner Tagblatt*“ jelenti Londonból. A török kormány azon fáradozik, hogy Angliában kölcsönt vegyen föl abból a célból, hogy a török flottát megerősítse. Az angol kormány támogatását a kölcsöntervhez már előre megígérte.

— **Halálozás Szilágyi** Adolf, életének 78 ik, boldog házasságának 39 ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. A boldogult földi maradványait a hó 9 én, d. u. 3 órakor fogják a gyászházból (Szent László-u. 5. sz.) örök nyugalomra helyezni.

— **A közöskonyha háza.** Az aradi közöskonyha szövetkezet azt kérte a várostól, hogy most megszerzett házához, mely a Teleky-utca 32 szám alatt van, vezesse be a Shone csatornát. Minthogy a kérelem teljesítése műszaki szempontból lehetetlen, a tanács elutasította a szövetkezet kérvényét.

— **Öngyilkos politikai fogoly.** *Zágrábból* táviratozzák: A napokban jelent meg *Novacsik* György bosnyák menekülőnek „*Finale*“ című röpirata, amely leleplezte a Horvátországban működő nagy-szerb propagandát. Az államügyészség ennek következtében tegnap letartóztatta *Bribicsevics* Ádám fogalmazó gyakornokot, *Bribicsevics* Szvetozár horvát képviselő testvérét. Beszállították a zágrábi törvényszék fogházába, ahol ma éjjel öngyilkos kísérletet követett el. Nyakán és karjain felvágta az ereket. Az öngyilkos most élet-halál között fekszik az Irgalmasok kórházában.

— **A lóvasut panaszja.** A város és lóvasut társaság közt fennálló szerződés értelmében az utcarendezési munkáknak megfelelően köteles a társaság a síneket folytatni. Most, hogy igen sok olyan helyt aszfaltoztattak a város, a hol a lóvasuti sínek fekszenek, a társaság ezeket emelteni kénytelen, mert egyvonalban kell fekdülnök az utcaburkolattal. A társaságot azonban a tanács erről a munka megkezdésekor nem értesítette s így most ennek újból fel kell szakítottatnia az aszfaltot, ami tetemes költséggel jár. Emiatt panaszos beadvánnyal fordult a városhoz s a tanácsot okolja azzal, hogy neki ilyen felesleges kiadást szerez. A tanács most már a mulasztást nem pótolhatja ugyan, de a panaszoló társaság jogosan kérheti, hogy ez a jövőben ne ismétlődjék meg.

— **Elkészült a járvány-szabályrendelet.** Megirtuk, hogy *Posgay* Lajos dr. tiszti fő orvos arra kérte a tanácsot, rendelje el szabályrendeletileg a ragályos betegek kötelező kórházi kezelését s a ragályos betegségben elhaltak kötelező temetői ravatalozását. A tanács a közegészségügyi bizottságot bízta meg a szabályrendelet elkészítésével. A bizottság

megfelelt a megbízatásnak s a szabályrendeletet már a szerdán tartandó közgyűlés tárgyalni fogja.

— **Pusztító vihar.** A mai napon az ország jó részén vihar pusztított. Nagy pusztításokat vitt véghez *Nagybecskerekén*. Több helyen lecsapott a villám és nagy károkat okozott. Felgyújtotta a csendőrkaszárnya egy részét és a szerb templom tornyát. A tüzet azonban mindkét helyen oltották.

— **A világios kabaré-botrány Szombati** Nándor kabaré-igazgató, aki most Menyházán tart előadást a társulatával, annak a kijelentésére kér föl bennünket, hogy *Novák* világios szolgabíró ama kijelentése, mintha Szombati börtönviselt ember volna, teljesen alaptalan s nem felel meg a valóságnak. Ezt az alaptalan rágalmat az ő egyik elcsapott sugója terjeszti róla, s a rágalmak a megtorlására megteszi a szükséges lépéseket.

— **Telefonösszeköttetés a vásártér és városháza között.** Az állatvásártér és városházának telefonnal való összeköttetését rendszertel tekintetek teszik szükségessé. A tanács, a rendőrfőkapitány előterjesztésére, fölr a kereskedelmi miniszterhez s kéri, hogy a kedvezményes telefon bevezetését rendelje el.

— **Modern színpad a Központi Szállóban.** Vasárnap délután 4 órakor nagy gyermekelőadás lesz. Belépő díj felnőttek 1 kor., gyermekeknek 40 fill. Felépnek Roland, Vas és Szerémi komikusok, Sarvelli drotművészek, az idomított macskák és a néger táncosok. Este a rendező műsor lesz előadva. Fellép a kitűnő 4 uj erő. Möller József német komikus, Sugár Érika és Szécsy Rita énekesnők Vens-Vans néger kettős. Hétfőn lesz az első Intim estély a la Parisiana. Ez alkalommal az összes szereplők sikamlós francia pikantériákat fognak előadni. Mentve minden izléstelen durvaságtól, úgy, hogy az előadást asszonyok is végig hallgathatják. Kedden és szerdán az ismert színművész, Szathmary Árpád a „*Vihar*“ című vígjátékban fellép.

— **Szilágyi és Diskant** miskolci gépgyáros cég kitűnő borsajtóira, valamint legújabb „*Villám*“ központifutó, bogyzó- és zuzó-gépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltalált és készített „*Kossuth*“, „*Kincsem*“ s „*Hegyalja*“ borsajtók, nemkülönben a nagy üzemi sajtóláshoz készített Rákóczi „*kettős kosaru*“ sajtók, amelyeknél a régi világ fábol készült sajtója nagyszerűen egyesítve van a divatos műszaki vívmányaival. A sajtó felel része acél, alsó része faszervezet. Ennél fogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színét, zamátját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell észzevagdálni, hanem kisebb darabokban könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egri és a pozsonyi II. mezőgazdasági országos, 1906. évi nagyváradi kiállításon a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izlésees arjegyétékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

— **A legjobb márciusi-klvitel sőr csak Schuch** Ferenc Milleniami söresarnokában kapható. 1907

— **Molypusztító és rovaspor legjobb minőségben** Vojtek és Weisznál Aradon. 191.

Az ijedtséget keltő

nyári betegségektől: hasfolyás, hasmenés, béluhur, stb. kedvencét az anya csak „*Kufeké*“-féle gyermeklisztrel való táplálás által óvhatja meg. Közelebbi felvilágosítást a helyes gyermektáplálásról és ápolásról nyújt „*A csecsemő*“ című füzet, egy gyermekorvostól, mely ingyen kapható az árusító helyeken, vagy R. Kufeké, Wien, III.

● A kiváló bór- és káliumos gyógyferrás ●

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényeknél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás. Természetes vasmentes savanyúvíz.

● Kapható árványkereskedésekben vagy a Salvo-Lippai Salvo-ferrás Választási Budapest, V. Rudolfsplatz 1. ●

TORVÉNYKEZÉS.

§ A bajai milliós pör. *Szabadkáról* táviratozzák: Ma terjesztették föl a bajai kereskedelmi és iparbank ismert milliós pörében a felelősséget a szegedi itélőtáblához. Az ítélet 22 nyomtatott oldalra terjed és azt *Salárd* József dr. törvényszéki bíró készítette.

TANÜGY.

(—) A polgári fiúiskola építése megkezdődik. A tanács mai üléséből utasította a mérnöki hivatalt, hogy a legutóbb tartott rendkívüli közgyűlés határozatának megfelelően kezdesse meg a megbízott vállalkozókkal a polgári fiúiskola építését. A jövő hét elején kezd meg Kotsis Lajos építész az alapozási munkálatait.

Uj könyvek.

* **Német olvasókönyv** magyarjku népiszkolai tanulóknak számára. Irta **Szabó Lipót** nyug. isk. igazgató. I. rész, kezdők számára. IV. kiadás. Ára 48 fillér. E könyvecske a legjobbnak bizonyul; Comenius-féle, vagyis direkt módszer szerint van írva s mint alapvezető munka melegen ajánlható még felnőtteknek is, kik németül beszélni meg akarnak tanulni. Ugy ez, valamint ennek folytatása, a II. rész Aradon is minden könyvkereskedésben kapható.

* **Pap Mariska**, a „Budapesti Hir” ismert munkatársa „Rög” címen egy csinos kötetet írt, amely nemrég jelent meg a Franklin Társulat kiadásában. Feloslegesen tartjuk a jeles tárcairón gyönyörűen megírt beszélyeivel és novelláival bővebben foglalkozni, mert a nagyközönség régen ismeri a kiváló kvalitásokkal felruházott szerzőt és csak azt kónsátálhatjuk, hogy e könyv szépen és igazán magyarul van megírva. Azon megkapó közvetlenség, amellyel ezen apró megfigyelések íródtak, a legbiztosabb ajánló levele ezen munkának az olvasó szívéhez. A könyv ára 2 k. 50 f. és minden könyvkereskedésben kapható.

* **Könyv a szabad tanításról.** Most jelent meg a Pécsen tavaly októberben megtartott nagyszabású szabad tanítási kongresszus naplója. A napló a szabad tanítás magyar országos kongresszusának valamennyi előadását és minden vitáját tartalmazza. Szerfelett érdekesek és igen tanulságosak különösen az általánosabb jellegű viták, továbbá a filozófiai, a könyvtári, a történelmi és a szociológiai viták, melyekben két világnézet állott egymással szemben s vívott tudományos vélekedésben magas színvonalú küzdelmet. A naplót a Beöthy Zeolt elnöksége alatt álló végrehajtó bizottság adta ki közel 700 oldalnyi terjedelemben, szerkesztette Pályi Sándor főtájtár közreműködésével. Vörösváry Ferenc. Mindenestre nélkülözhetetlen kézikönyve lesz e napló mindazoknak, akik a szabad tanítás kérdésével foglalkoznak, vagy ezentúl foglalkozni óhajtanak. (Megrendelhető 10 koronáért Vörösváry Ferenc tájtárnál Budapest, IV., Egyetem-tér 5. sz. a.)

* **Temesvár és Délmagyarország.** Dr. Bodor Antal tollából ezen a címen érdekes könyv jelent meg. A térképekkel és 60 képpel illusztrált mű 71 fejezetben ismerteti az egykori temesi grófság és a későbbi Bánság történetét, valamint a mai Temes-, Torontál- és Krassó-Szörény megyék s a délvidéki városok kulturális, közgazdasági, népmozgalmi és társadalmi viszonyait, a kiandorlási és telepítési mozgalmat a tanügy, az egyházak, a mezőgazdaság, ipar, kereskedelem, bányászat, közlekedés, hitelügy, egyetemi élet stb. fejlődését s jelen állapotát. Különösen érdekes a turista-utmutatója, mely a városok nevezettségét, e három megye szebb vidékeit s a gyönyörű aldukat utat írja le. A 340 oldalra terjedő csinos könyv megrendelhető a „Temesvár és Délmagyarország” c. mű kiadóhivatalánál, Temesváron. (Takarékpénztár a. 4. sz.)

* **„Derű boru”** című nagy kötetet kopogtat be az olvasóközönségnél régi jó ismerős, Szabó Endre. Ezuttal újabbán írt lírai költeményeit, elbeszéléseit és körülbelül 25 év alatt szerzett hazafias, politikai verseit szedte gyűjteménybe. A Franklin Társulat kiadásában megjelent vastag kötet ára 2 kor. 60 f. Korunk legmerészebb szava, legzseniálisabb költője, alig akad, aki őt így is ismerje. Mert ő csak ritkán üli meg az ő vas lantját. Félig újonnan írt, félig régebbi verseiből összeszedett egy hatalmas kötetet, amely a napokban hagyta el a sajtót. Három részre osztva a nagy kötet: Hargulatok (lírai költemények), Kandalló mellett (költői elbeszélések) és Hétköznapok (politikai és társadalmi szatirák s hasonlók).

* **Az élet a művészetben.** Ezzel a címmel Demjén Zoltán rövid esztétikai munkát adott ki, melynek rendszere és egyes definíciói eredetiek és fi-

gyelemreméltók. Az életeél szempontjából alkotja meg az esztétika alaptörvényét: az a mi az élet-célt szolgálja és előmozdítja szép és jó, ami gátolja, rut és rossz. A való életben csak egy életet él az ember, s itt minden óhajtott szépet, örömet jót el nem érhet. Ezért van művészet, melyben a gondolat és a képzelet alkotásainak megtesztelésével minden képzelhető örömet átélhetünk és átérzhetünk. Ebből a tételből vezeti le a szerző okoskodásait, sőt sokszor igen érdekesen. A könyv az Athenaeum kiadásában jelent meg, ára egy korona hatvan fillér.

* **A csekjog kodifikációja.** Ezen a címen dr. Hantos E. mér, a Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége ügyvezető főtájtárának tollából terjedelmes tanulmány jelent meg, mely a törvényhozás elé terjesztett csekjog törvény javaslat minden egyes rendelkezését beható bírálat tárgyává teszi. Szerző szerint a csekjog kodifikációja nem sürgős szükséglet, mindazonáltal fejleszthetné a csekforgalmat oly törvény, mely számol az intézmény gazdasági rendeltetésével és sajátos hazai viszonyainkkal. A tanulmány, mely első sorban a hazai hitelszervezet szempontjából íródott, a Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége kiadásában jelent meg.

* **Hazaszeretet** címen hazafias versekből egy ügyes gyűjtemény jelent meg, amelyet Kemény Károly röpiskolai tanító gyűjtött. Mindkét nembeli elemi iskolai tanuló, sőt a tanító is nagyon hasznát veheti e könyvnek, mert alkalmi és hazafias ünnepeknél nélkülözhetetlen e kis kézikönyv. A füzetet Sátorlajuhelyen Alexander Vilmos adta ki, de ez 80 fillérért bármely könyvkereskedésben beszerezhető.

* **Velence.** Ezzel a címmel formás kis könyvecske jelent meg kirándulók, utasok, fürdőzők számára. A könyv pompásan elkalauzol mindenkit, aki Velencét járja. Praktikus, célszerű utmutató a lagunák városában és csodaszép környékén. E most megjelent kis zsebkönyvek, amellyel, hogy fölöslegessé tesz minden ily német kiadványt, más előnye is van. Nem valami idegen Baedeker átfordítása, hanem egyenest a magyar közönség számára készült. Oly ember írta, aki sokat utazott Velencében, s ismeri a magyar ember természetét, utközbeni szokásait. A könyv piros borításban Singer és Wolfner kiadásában jelent meg. Ára 1 korona.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. F. Körösbánya. Szíveskedjék egyenesen az *Acsev.* igazgatóságához fordulni, ott feltétlenül megelégedésére s a méltányosság szerint fogják elintézzeni ezt az ügyet.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsse.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 8.

Amerika 1/2-el magasabb. Kínálat, vételkedv gyenge. 6 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Az arak 20 koronára szamitva:

| | Déli sárlat | 2 órai sárlat |
|---------------------------|-------------|---------------|
| Buza áprillera . . . | 11.57—11.58 | 11.57—11.58 |
| Buza októberre . . . | 11.16—11.17 | 11.17—11.18 |
| Zab októberre . . . | 8.17—8.19 | 8.18—8.19 |
| Roze októberre . . . | 9.26—9.27 | 9.27—9.28 |
| Tanzari majusra . . . | 7.29—7.30 | 7.28—7.29 |
| Tengeri augusztusra . . . | 7.73—7.74 | 7.72—7.73 |

Zárul 5 órakor.

Utótőzsde üzlettelen.

Budapest-kőbányai sertőskereskedelem.

— Augusztus 8. —

Magyar elsőrendű: Oroz nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; közép nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 129—130 fillérig; fiatal közép páronként 250—300 kilogrammig terjedő súlyban 130—131 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 133—137 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertőlétszám: Augusztus hó 5. napján volt készlet 37 470 darab, augusztus 6. napján főlajtatott 284 darab, augusztus 6. napján elszállított 427 darab, augusztus 7. napjára maradt készletben 37 327 darab. A hizott sertős üzlet irányzata: kellemes.



A legjobb kutya-kalács

volt és marad a

Fattinger-féle kutya-kalács, melynek összes a fajta tápszerék közül a legjobb összetételű és tápereje — 50 kg. 23. — 5 kg. bórmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

külyök-kutyák részére. 50 kg. 26.—K., 5 kg. bórmentve 3.50 K. Árjegyzéket bórmentve küld:

Fattinger's Patent-Hundekuchen- u. Geflügel-futter-Fabrik Wiener-Neustadt.

250-nél több első díj. — A Fattinger-féle tápszer állatörvosi ellenőrzés mellett készült. 5913

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 8 —

Fehér Kereszt szálloda. Váradi Jenő utca Temesvár. — Kertész Abraham kereskedő Beszterce. — Defu Samu utazó Budapest. — Mátyásos Lajos birtokos Esztergom. — Szemer Lajos utca Pozsony. — Huht Lipót utazó Budapest.

Központi szálloda. Dezsőfy Andor utazó Budapest. — Fényes Béla dr. ügyvédjelölt Szeged. — Tona János Szászrégen. — Lendvai Sándor vezértájtár Temesvár. — Lévi Mihály mérnök Temesvár. — Balogh Gerő házbiztosító Budapest. — Klár Sándor gazdálkodó Nyíregyháza. — Heumann Béla dr. ügyvéd Nyíregyháza. — Stern Soma utazó Budapest. — Schwarz Ármán kereskedő Kiskőrös.

Vass szálloda Kresz József kereskedő Arad. — Ellenstein Ferdinánd Temesvár. — Litán Gergely tanár Rózsahegy. — Genáth Soma szállodás Borosjenő.

Pannonia szálloda. Klein Herman utazó Szolnok. — Kotsis Pál állomásfőnök Románpetre. — Sugár Elza művész Budapest. — Seidler Széchy Etta artistanő Budapest. — Gruber Pál kereskedő Budapest. — Leman Fülöp utazó Petrozsény. — Puskás János lelkész Gurba. — Freih Róza pénztárosné Temesvár.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Bérsó Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. augusztus hó 9-én, vasárnap:

1. A vivó rester menyasszonya. Színes életkép. — 2. Ó nagysága férjét várja. Kacagató. — 3. A bábé és hű lova. Bredeti felvétel. — 4. Színésznő akart lenni. Nevettető. — 5. A nyomor hatása. Megható életkép. — 6. Minden utakon keresztül. Bohózat. — 7. Virágáros leány. Szenzációs életkép. — 8. Amor csinjel. Látványos bohózat. — 9. Cukrárszék.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrárszék

Előadások: Vasárnap délután 4 órától kezdve este 10 óráig.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Bolgár Lajos.

NYILTTA!

400 kat. hold szántó

400 hold erdővel,

5000 korona bér mellett

közel Aradhoz

kiadó.

Bővebbet Asbóth Gyula Arad, Deák Ferenc-utca 6. 2625

Egyedül valódi THIERRY BALZSAMA

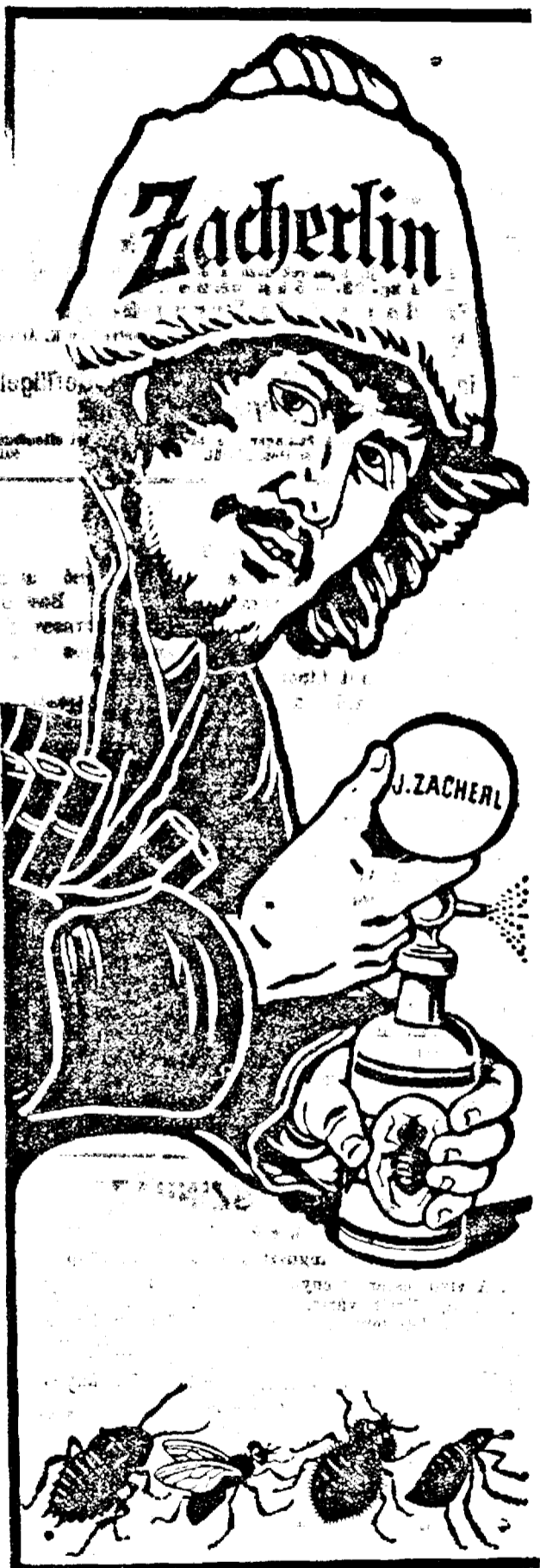
23 csak 23 a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megküldés 12/2 vagy 8/1, avagy 1 szabadalmazott különleges-utazó-családiúveg 5 korona. Csomagolás ingyen.

Thierry Centifolium-Kenőcse.

Legkevesebb megküldés 2 doboz 3.00 korona. A legjobb házierek gyomorba, gyomorégés, görcs, köhögés, mellbaj, bármely belső gyulladással, köszvény, tagzaggatás, mindenféle seb, sordadás, tályog, daganat, bármiféle sérülés, stb. ellen. — Így tessék címezni:

Védőangyal gyógyaszerár **Thierry A., Pregrada Rohics mellett.**

Raktárak Budapeston: Török József gyógyszerész, Egger J. és Egger Leó dr. és L. Vértess, Lugos, Guttori Földes Kelemen és Hajós Árpád Arad. 5911



ZACHERLINT

A tisztességes, becsületes kereskedő ébren ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva közismert kérés, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot. Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is. Ennélfogva mindenkit, a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy **utánzatoktól**, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljék a **Zacherlin** névre. 1678

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1908. augusztus hó 8.

Keresünk:

Aradra: díszmű, játék és norinbergi üzletbe 2 és elsőrendű festék üzletbe 1 segédet s több tanoncot.

Vidékre: Előkelő nagykereskedőcéghez perfect magyar és német levelezőt, terménykereskedésbe könyvelőt, gép- és gyorsírónót, továbbá 5 fűszer, 2 fűszer és csemege, 2 fűszer és rövid, 6 vegyes, 1 kézmű és vegyes, 1 fűszer, rövid, cipő és kalap, 3 vas és fűszer szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet, több tanoncot.

Alánlunk:

Női irodai alkalmazottakat, kik az Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamot hallgatták, a gépirásban és levelező gyorsírásban jártasak, egy intelligens uri leányt, ki a magyar, német és angol nyelvet bírja, gép- és gyorsíró s az összes irodai teendőkből jártas, továbbá 5 fűszer és csemege, 2 vegyes, 5 divat, 1 kézmű, rövid és divat, 1 rövid és norinbergi, 1 szövőcérna és kézműáru, 2 rőfös és rövid, 2 bőr és 2 vas és fűszer szakmabeli segédet, és 2 románul beszélő tanoncot.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**

Klein Sándor, titkár.

411

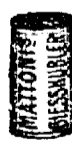
igazgató.

5821

Borivóknak a bor keveréséhez!

**MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER
SAVANYUVIZ**

A dupla ajtóssal



közömbösíti a bor savanyúságát, és kellemesen pezsgő. Nem festi a bort.

Steckenpferd-Liliom-tejszappan

a legkitünőbb a bőrnek. 2275

Bergmann és Társa Drezda és Teschen a/E., volt és marad a naponkint beérkező elismert levelek szerint a leghathatósabb gyógyszerzappan pattanások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillért kapható a gyógytárakban, drogueriákban, illatszerkereskedésekben és borbélyüzletekben.

A nyaraló és fürdőző

közönség szives figyelmébe!

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Pakóts: Egy karrier története, Neera: Egy élet árán, Varsányi: Uria tragédia, Gáspár Fer. dr.: V. Ausztrália, csendes oceáni szigetek, Japán ország, Khina, Szibéria, VI. A tengerészet lovagkora, Daudet E.: A szerelem martirja, Alarcon: A földgolyó, A Norma fináléja, Ambros Zoltán: Leányok, asszonyok, Zsoldos: Barátom a huszárfőhadnagy, Nagy S-né: A tisztartó leánya, Bíró Lajos: Huszenegy novella, Lovik: Az arany polgár, Herczeg F.: Kaland, Kéry Gy.: Friss nyomon, Németh Jenő: A léha Budapest, Lux T.: Budapest, Leicester Ford: Janie Meredith, Fergus Home: Egy rejtélyes eset, Kempelen: Spiritiszta káté, Sienkiewicz H.: A kereszties lovagok, Rider H.: Wingfield Tamás, Némethen: Zóbelitz: Die Kinder des Herrn von Harthausen Wölfling-Adamic: Meine Memoiren, Stilgebauer E.: Das Liebesnest, Conrad J.: Im Taifun, Böhme: Die graue Strasse, Bernhard Marie: Vogel Phönix, Michaelis Karina: Gyda, Marriot: Moderne Menschen, Westkirch L.: Kains Entführung, Klinkowström A.: Verlorene Liebesmüh, Nordaur: Morganatisch, Vaudere J. de la: Die Stadt des Lächelns, Maiseroy René: Jette, die Probierramsell, Willy: Ein hässlicher Herr, Hirsch Ch. H.: Eva Tumarche und ihre Freunde, Bahr H.: Der Meister, Bourget P.: Schwestern, Müller Ehrencron A.:

Kölcsönadíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,

vagy fizetenkint 14 fill.

Baán: Gyónás, Pálkás B: Iluska csárdás és 4 magyar nóta, Kálmán: Tatárjárás, Szirmai: Naftalin, Schänwälder: Automobil-induló, Kurucz J.: Sugaras álmok, Fény jár nyomodba, Járom az utcát, Neszmélyi: Amerikai parknégyes, Kornis: Dalkeringő, Reinhardt: Pajkos grizettek, Lengyel Miska: Az aradi határszélen, Félst az anyám a legénytől, Zerkovitz: A házmester kisasszony.

A zenemű kölcsöntár 5-ik pótljegyzéke is megjelent és ingyen kapható.

KERPEL IZSÓ,

401

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

Telefon 888. sz.

„MINIMAX“

kézi tűzoltó készülék.

A jelenkor legbiztosabb tűzvédelmi eszköze.

Nélkülözhetetlen minden üzemben, intézetekben, szállodában, üzletekben, irodákban, lakásokban, gazdaságokban.

Egyszerű, feltétlen megbízható, mindenkor oltásra kész!

Az ár, súly és nagyság **Minimuma** az egyszerűség és használhatóság **Maximuma**.
1904. augusztus 1-étől 1908. január 1-éig hitelesen kimutatott 7642, többnyire igen komoly tüzet oltott. 21

Arajánlattal, prospektussal, mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál:

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése és szénüzlete Aradon.

A „Magyar Minimax“ gyár r. t. Arad- és Arad-megyei **kizárólagos képviselője.**

Legjobbak a
Resiczai ekék,
Losonczy vetőgépek

és

Kalmár-fele Rosták.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket

A Magy. Kir. Államvasutak

Gépgyárának Vezérigazgatója

BUDAPEST, 5778

V. Váci-körút 32. sz.

Akar Ön nőszülni?

Fel vagyunk hatalmazva hölgyektől (köztük olyanok is, kik törvénytelen gyermekkel, vagy testi hibával bírnak) 5000—500.000 korona vagyonnal, hogy nekik megfelelő férjet keressünk. Csakis olyan urak, (ha vagyontalanok is) jelentkezzenek, akiknek komoly szándékuk van és mi sem áll utjában egy esetleges gyors házasságot kötni — az írjon a következő címre:
L. Schlesinger, Berlin 18. 2498

1868 óta forgalomban.
Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,

mindennemű bőrkütegek
ellen, nevezetesen idők pikkely-szörny, előtti kütegek, nevezetesen arcvörösség, örvény, hagydag, lábbőzadás, fej- és szájkörkép ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a legrégibb kátrány-mak 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Idősebb bőrbetegségekkel szemben alkalmazhatók a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.
Mint gyorsabb kátrány-szappan az arcvörösséget, a szájkörképet, a gyermeknek valamennyi fejbetegsége ellen, különösen a bőrbőzadást, mindenféle furdószappan mindennemű használattal szolgál. 5121

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan
80% glicerín-tartalommal és Szappan illattal.
Mint kiváló bőrpótló szer kitűnő eredményt hoz mindennemű bőrbetegségek ellen. 1584

Berger-féle borax-szappan
Különböző, megpuhító, szepítő, miteszter és egyéb bőrbetegségek ellen.
Ára minden fajnak 70 fillér használattal utasításokkal együtt. A vásárlásnál határozottan Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg az ill. látható védjegyet és a G. Hell & Comp. cégjelzőjét minden csomagoláson.
Külföldi díjazásokkal.
Bismarck 1888-ban és aranyéremmel a párisi világkiállításán 1900.
Minden egyéb gyógy- és egészségügyi szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékelte használati utasítással és van sorolva.
Kapható minden gyógyszerben és hasonló üzletben.
Nagyban: **G. Hell & Comp., Wien 1, Biberstr. 2.**
Magyarországi főraktár: **Török József gyógyszer-tára, Budapest, Király-u., Thallmayer és Scitz, Zrínyi-utca, Molnár és Moser drogeriák, Koronaherceg-utca. Kicsinyben minden budapesti, valamint Magyarországon összes városban minden gyógyszer-tárolóban, továbbá a jobb drogeriákban és illatszertárolókban.**

Raktár Aradon: **G. Földes Kelemen, Hajós Árpád és Rozsnyay Mátyas gyógyszerész uraknál, Vojtek és Welz drogeriájában és kapható az összes hazai gyógyszer-tárolókban. 1886**

19858—1908. szám. Az aradi m. kir. jószágigazgatóságtól.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság az Ó-Bessenyő községben a római katolikus lelkészlak helyreállítási összes munkáira Aradon, a jószágigazgatóság hivatalos helyiségében 1908. évi augusztus hó 30-án nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Ajánlatok az összes munkákra egy összegben és fent nevezett jószágigazgatóságnál beszerezhető mintalapokon teendők.

Előírányzati összeg a kincstárt terhelőleg 14563 K. 63 fillér, a hitközség pedig az építkezéshez szükséges összes kézi rapszámokat és fuvarokat természetben fogja szolgáltatni.

Az ajánlatban az ajánlati végösszeg számokkal és betűkkel irandó.

Az ajánlatban az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bantipénznek valamely állampénziárnál történt letételét igazoló pénziári nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó.

Az ajánlathoz készpénzt vagy értékpapírt csatolni nem szabad.

Az egy koronás bélyeggel ellátott, borítékba zárt és kelőleg lepecsételt ajánlatban ajánlattevő köteles kijelenteni, hogy a tervezetet, költségvetést, vállalati általános és részletes feltételeket, végül a helyviszonyokat ismeri és magát azoknak aláveti.

A lepecsételt és sértetlen boríték a következő felirással látandó el: „Ajánlat az ó-bessenyői róm. kath. lelkészlak helyreállítási összes munkáira.”

Jogosult versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt ajánlataikat legkésőbb f. évi augusztus hó 30-án déli 11 óráig a fent nevezett hivatalhoz nyújtsák be, ahol ugyanaznap déli 12 órakor fel fognak bontatni.

Fenti kikötéseknek meg nem felelő, vagy elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság a beérkezett ajánlatok közül szabadon választ s fenntartja a jogot esetleg az összes ajánlatokat mellőzni.

A vonatkozó tervezet, költségvetés, szerződés tervezet, valamint a vállalati általános és részletes feltételek az aradi m. kir. jószágigazgatóságnál a rendes hivatalos órák alatt betekinthetők.

Arad, 1908. évi augusztus hó 5-én.

TÖRVÉNYESEN VÉDVE! HYGIENIKUS VASALÓPASZTA TÖRVÉNYESEN VÉDVE!



Szenzációs találmány, melynek segítségével bármely szövethet új látzatot lehet kölcsönözni. Nélkülözhetetlen asztali, ágylés és toilette-fehérművek számára, továbbá puha (nem keményített) ingeknél, bluzoknál, menyasszonyi Kelengyéknel; fehér, valamint színes vászon- és pamutszövetöltönyöknél, vitrage-oknál, függönyöknél, csipkéknel, fátolyoknál stb.

„Hygienikus” vasaló-paszta a szövetet tömörre és simulékonyra teszi hasonlóan a hársonyhoz, a pamutszöveteket pedig hasonlóvá teszi a hollandi vászonhoz. Egyformán nagy hatást gyakorol mindenféle szövetre, vászonra, pamutszövetre, gyapjuszövetre vagy selyemre.

Fertőtlenítőleg hat!
Minden fűszer-, gyarmatár-, drogeriában és hasonló üzletben kapható.

L. CHIOZZA & Co., Cervignano (tengermell).

5899


Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899

Arany érem
Budapest 1899

Arany érem
Pozsony 1902

és sok egyéb legmagasabb kitüntetésekkel



szőlő- és gyümölcsmest sajtólásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kézihajtásra Herculesnyomó-szerkezettel, fa- vagy vastányérral.

Gyümölcs- és szőlő-örloket, bogozógépeket, gyümölcs-aszaló-készülékeket

hydraulikus sajtóért.
gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben

Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, II.

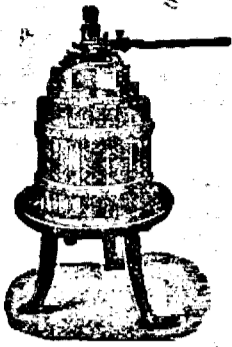
különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben. 2033

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek

Kovács Soma és Tsa. Arad,

gép, műszaki és pinczegazdászati eszközök gyári raktára.

Kühne E. mosoni gépgyáros kiz. képviselője.



461

Mabille Borsajtók, Szőlőzuzók, Bogyózók, Kutak,
Szivattyúk, Tömlők!

Telefon 848. sz.

Jégszekrények.

Legújabb amerikai rendszer, magyar szabadalom bej.

Jégtartány vasrácsból és sodronyhálóból

Jéggel együtt

csekély havi részletfizetésre kaphatók:

Husserl Manó

bádogosnál

1767

Arad, zsidó-templom épület.

Kiadó lakás.

Egy II szobából, fürdőszoba és
mellékhelyiségekből álló

elegáns uri lakás,

valamint egy nagy

2661

borospincze

azonnal kiadó.

Bővebbet az ujaradi uradalmi sör-
főraktár irodájában Boros Béni-

tér 23-ik szám.

Használt ó l o m megvételre kerestetik

20361—1908. sz.

Hirdetmény.

Gróf Réichenbach-Lessonitz Vilmos által rokkant tengerészek se gélyezésére létesített alapítványra.

A trieszti cs. és kir. tengerész kerületi parancsnokság pályázatot hirdet a fent nevezett alapítvány jövedelméből 1908. évi január hó 1-től számítandólag adományozandó egy, évi 200 korona segélydíj élvezetével járó alapítványi helyre.

Ezen alapítványra első sorban az 1864-ik évi május 9-iki helgolandi tengeri ütközetben rokkantá vált tisztek, valamint az ugyan ezen alkalommal elesett tisztek özvegyei és árvái, ilyenek hiányában valamely későbbi tengeri ütközetben rokkantá vált tisztek illetőleg ezek özvegyei és árvái bírnak igényvel.

Felhivatnak tehát az igényjogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványukat folyó évi augusztus hó 15-éig a trieszti cs. és kir. tengerész kerületi parancsnokságnál nyújtsák be.

A folyamodó szegénységi, vagy helyhatósági bizonyítvánnyal tartozik igazolni, hogy vagyontalan szegény és segélyre szorul.

Fenti határidőn túl elkésve beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

Arad, 1908. július hó 11-én.

A városi tanács.

10256—1908. sz.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a m. kir. földmivelésügyi miniszter a Gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban a folyó évben szeptember 15-én megkezdődő két éves méhészmunkás tanfolyamra pályázatot hirdetünk.

A pályázat I. évi augusztus 15-ig a földmivelésügyi miniszternél benyújtandó.

Az érdeklődők a pályázati hirdetményt a hivatalos órák alatt a levéltárban megtekinthetik.

Arad, 1908. július hó 17.

A városi tanács.

Nagymennyiségű
plé-pánt és maculatura
jutányos áron
eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

1193—1908. sz.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozásáról alkotott 12757—403/1884. számú szabályrendelet 5. §-a értelmében felhívom a ház- és telektulajdonosokat, folyó hó 15-től szeptember 15-ig házuk, illetve telkiük előtt az asphalt burkolattal ellátott gyalogutat mindennap délután 1 és 2 óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutat este 7 és 8 óra között meglocsoltassák, mert ennek elmulasztása esetén az említett szabályrendelet alapján szigorúan büntettetni fognak.

Arad, 1908. évi május hó 15.

Sarlot,
főkapitány.

Nemes faju
görög és sárga dinnye

kapható

2628

Hámory gazdaságnál, Deák Ferencz-utca 3.

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-féle

„Rózsa-crém“ cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok között a

„Rózsa-crém“

conserválja a lábbelit, ellentétben más készítményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és törékenyvé teszik. — Eddig is számtalan szakember elismerésével találkozott.

Egyedüli készítője

Braun N. A. Arad.

Ismételadók forduljanak bizalommal hozzám.

Folttisztító-benzin

0.700/705. kétszer rektifikálva és nómítva, legjobb minőségben, továbbá

Automobil-benzin és Motor-benzin

mindenkor bármily mennyiségben, legjutányosabban kapható a

Kőolajipar Részvénytársaságánál

DEBRECZENBEN.

Aradi főraktár és képviselő: 2596

Steinberger Ignác urnál,

Aradon. Telefon 512. sz.

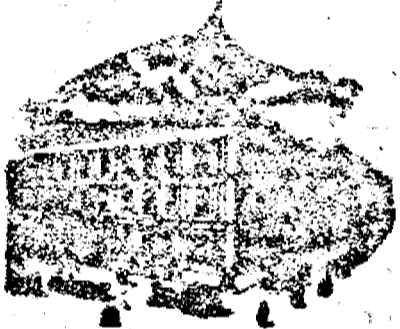
Hair regenerator.

Ártalmatlan készítmény, mely az ősz hajnak eredeti színét adja vissza. Nem festék, hanem a gyökerekre ható készítmény, melytől a haj puha selyem fényű és ugyanolyan színű lesz, a minő az eredetileg volt, korpa képződés megszűnik, ugyszintén a haj hullása is, nem piszkol.

Ára 2 korona. 271

Földes Kelemen
gyógyszertára Aradon.

„VASS”-szálloda
ARAD.



Van szerencsém a m. t. közönség b. tudomására hozni, hogy több évtized óta a legjobb hírnévnek örvendő „VASS” szállodat és kávéházat özv. Duffner Józsefne urnától megvettem és f. évi április 1-től saját nevem alatt vezetem. Legtöbb törekvésem leendő, hogy a m. t. közönség partfogását teljes mérvben kiérdemeljem. Mivégből a szálloda összes vendégszobáit modern stílusba renoválom és villanyvilágítással szereltem fel. Ugyszintén a kávéházat is megfelelően rendezem be, ahol is mindenkor a legkitűnőbb és legfinomabb kávéházi italokat, a saját termésű öt éves pankotal rizlingi boralmat 4 és 7 decis, valamint pilseni ösforrás sörrel palacsokokban a legjutányosabb áron szolgálatot ki. — Minden vonat induláskor és érkezéskor saját omnibuszom.

1575 Kiváló tisztelettel
Haas Albert, szállodás és kávé.

Több mint 25 év óta elismert legolcsóbb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

divat, kőmű, rövidárú és fehérnemű üzlete a „kék gölyőhor”
Arad, József főherceg ut II. szám
(Karolina-utca sarkán.)
Legujabb himzett batisztok, Zep-hirek, ruhavásznak, kartonok, napernyők remek színekben, csipkék és himzések csoda olcsó árakban, trikók, kesztyűk, harisnyák, szalma kalapok, gyermekcipők és ruhák nagy választékban, rendkívül olcsón árusítatnak **Kilényi C. és Társánál.**

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

NIGRIN legjobb cipőtisztítószer

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. **Nigrin** egészségi szempontból melegen ajánlható, mert **Nigrin** folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

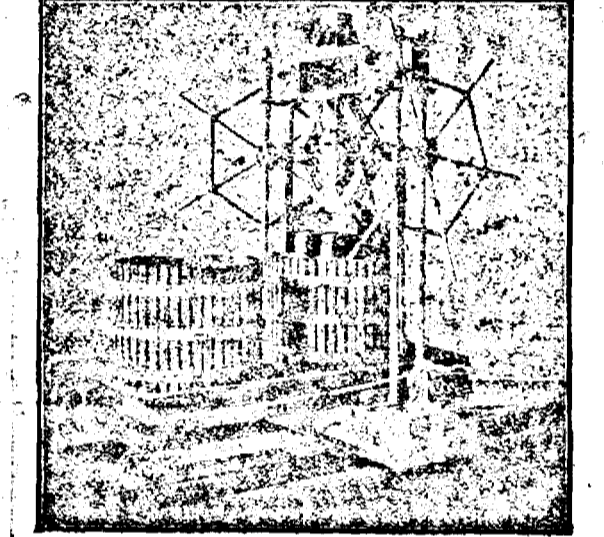
St. Fernolendt, csász. és kir. udvari szállító BÉCS.
Mindentűt kapható. 6004

Kneipp plébános

SALAN
Hajvize

— a legideálisabb és legjobb. —
Üvegekben á K. 2.— és K. 4.—
Kapható: **Hánzu Nestor** drogériájában
Arad, Weltzer János-utca 2. 6797

1902-iki borászati kiállítás. Eger: 1. díj, díszoklevél és aranyérem.
1906. Nagyvárad, 1. díj, díszoklevél.



1901-iki tőmavári kiállítás, 1. díj, díszoklevél.
1902. orsz. gazd. kiállítás, Pozsony: 1.-es díj, arany érem.
— Árjegyek ingyen —

Borsajtók.

Legujabb rendszerű kőnyák-szerkezeti „Kossuth”, „Klancsem”, „Hegyalja” és „Aczél-orsós” a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtaí.

Legujabb rendszerű Rákóczi kettős kosaru sajtók, nagytörmé préseléshez.

— FŐELŐNYE: —
A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Erőteljes erőfejlesztés! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzók és bogyzók!

„Villám”
legujabb centrifugális és bogyzógép.

Szilági és Diskant
gépgyára 2477

Miskolcson.
1907. évi pécsi kiállítás aranyérem és díszoklevél.



A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a **szép üde arc**, mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcbőre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arcbőr ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-féle Margit-Creme

az egyedüli szer, mely 5—6-szori használat után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.

A Földes-féle MARGIT-CREME páratlan és csodás arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja fényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schönheits pflége” nagy aranyéremet és díszoklevelet nyert.

A MARGIT-CREME, miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bármily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem késő öreg korig ifju üdeségében tartja meg.

Készíti:
Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.
Kapható az egész világon. Ára 1 korona. 281

+ Soványság +

szep, teljes testformát kap világhírű oroponok által Arany éremmel kitüntetve Páris 1900, Hamburg 1901, Berlin 1903. 6—8 hét alatt 30 font hizás. Az ártalmatlanságért kezeség. Orvosilag ajánlva. Szigorúan reális — nem szelhamosság. Számos köszöndírat. Egy doboz használati utasítással 2 kor. 75 fill. Posta-utalvány vagy utánvétellel a portón kívül. Hírlékiutok 678

D. Franz Steiner & Co.,
Berlin 58., Königsplatzstrasse 78.
Budapestben kapható Török J. Gyógytárban Király-u. 2.

Nemcsak a boni, hanem a helyi ipart is pártoljuk!

Spanlang János

épület-, műlakatos- és mérlegkészítő műhelye
Arad, Flórián-utca 66. sz. (Saját házában.)

Ajánlja a n. é. helybelli és vidéki közönség figyelmébe szakszerűen és kitűnő munkaerővel berendezett

épület-, műlakatos és mérlegkészítő műhelyét.

Elvállal minden e szakmájába vágó munkákat, u. m.: épületek felvasalását, takaréktűzhelyek, kapuk, erkélyek, folyosók, lépcsőzetek, sárcsozatok, verendák, övtetők és cimtáblák elkészítését, modern minták és izalées kivitelben. — Ugyszintén elvállalja mindennemű Meldinger-féle kályhák és szivattyus kutak szerelését, továbbá tizedes-, százados- és hid-mérlegek elkészítését bármely nagyságban a legjutányosabb árak mellett. — Javítások mérsékelt árak mellett eszközöltetnek. Minden munkáért kezeség vállalatik. — Minden munka személyes felügyeletem alatt készül. Kitűnő munka, pontos és szolid kiszolgálás. — A n. é. közönség szives megbízásait kérve, kiváló tisztelettel: **Spanlang János**, épület-, műlakatos és mérlegkészítő, Flórián-utca 66. sz. 1761

Tervrajz és költségvetés díjmentesen készíttetik.

Permetező javítások elfogadtatnak

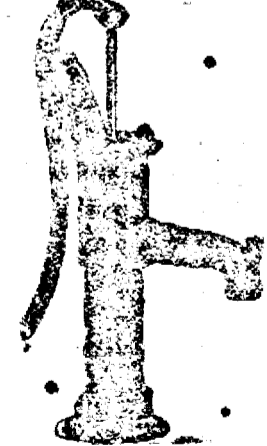
M. kir. szabadalmazott **Borszivattyuk**

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyár-árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátanságok azonnal továbbíttatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közönségeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egység s csavarok és a legjobb minőségű beüli gumidrozott kendercsövek a legolcsóbb árban.



Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely más vagy külföldi gyárban.

Hönig-Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendők és szivattyu készítő.
Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Védekezünk a

MOLYOK

ellen.

Biztos hatású molypusztító szerünket ajánljuk —.50, 1.—, 2.— koronás
eredeti dobozokban.

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

CSALÓ-

dik az, aki azt hiszi, hogy a csunya és rossz karban levő fogakat nem lehet hófehérre tisztítani, mert egy kísérlet mindenkit meggyőzhet arról, hogy a törvényileg védett és szabadalmazott

Nádler-féle „Hófehér“

fogtisztító-szer még a legelhanyagoltabb fogat és annak feketéségét vagy sárgaságát a leg-
rövidebb időn belül is hófehérre tisztítja.

Az egészségre nem ártalmas, mert a „Hófehér“ fogtisztító-szer tisztán növény nedvekből vegyi uton van összeállítva. Egy üvegecske ára, mely 1—2 évre elegendő csak

1 korona 50 fillér.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl a feltaláló és készítő:

Nádler Lajos

2544 Arad, Andrassy-tér 20.

Főraktár: Vojtek és Weisz drogueria.

* Hideg buffet! Egész éjjel nyitva! *

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a Salacz Gyula-utcában volt „KIS PIPA“ helyiséget átvettem és azt teljesen újonnan átalakítva és kibővítve a mai kor igényeinek megfelelő modern kávéházzá átalakítva és azt

EMKE KÁVÉHÁZ cimen

folyó évi augusztus hó 1-én

megnyitottam.

Főtörekvésem az leendő, hogy tiszta és hamisítatlan italok, valamint hideg ételek és pontos kiszolgálás által a n. é. közönség szíves megelégedését kiérdemeljem.

Jársaságok részére külön helyiségek!

Naponkint

egyelsőrendű cigányzenekar hangversenyez

Számos látogatásért esedez kiváló tisztelettel

Weinberger Lajos,

2518

Az EMKE kávéház tulajdonosa.

* Hideg buffet! Egész éjjel nyitva! *

DEPILLOR

HAJVESZTÓ.

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnöves alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ára utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ára utasítással 70 fillér.

Ovakodjunk az utánzatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin“ szó látható.

Poloskák

kiirtására legjobb szer a

Phenolsav.

Még a petéket is kiirtja, a butorokat nem támadja meg.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai

Gummi-óvszer

NEVER.

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

241

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Az összes bel- és külföldi lapok állanak a m. t. vendégeim rendelkezésére.

Az összes bel- és külföldi lapok állanak a m. t. vendégeim rendelkezésére.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkoznunk.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a
Kiadóhivatalban:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

Haan rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűvel 5 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúító helyein.

A K I N E K

ismerettség híján

| | |
|--|---|
| szasziára, nevelőre, születésére, nyelvtanra, regőre, szóra, gazdatisztra, kölcsárra, vinczellőre, kerésze. | kölcsárra, gazdasszonyra szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszédőre házmesterre, stb.-re van szüksége. |
|--|---|

A K I

bérbeadni kíván

| | |
|---|---|
| házikot, házat, radássterü- letet, | kocsit, lovat, halászatot, telket, |
|---|---|

A K I

mindenestől vétel vagy bérbevitel szél
 jából keresel;

A K I

amely állást betölteni kíván: legbizto-
 sabbban ér csélt, ha az

ARADI KÖZLÖNY

és hirdetés

rovatait használja.

Apollo

kedves soraidér 1000 csók. Légy
 nyugodt, gondolatban veled vagyok.
 Iriál, csókol és ölel számtalanszor
 imádó Sanyikád.

Radnai-ut, Tél-utca 4jő. számú

7 évig adómentes ház, 4000 korona
 teherrel, 9000 koronaért eladó. 2
 lakás van, 1 utcai és 1 udvari.
 Yvezeték, szőlőskert. Bővebbet
 a Yuzsángóti kocsinál. 2660

Kunyadi-utca 1. sz.

3 szobából álló utcai lakás és mel-
 lékhelyiségek november 1-től ki-
 adó. 2662

3—4 szobás lakást

keresek fürdőszoba és mellékhe-
 lyiségekkel, lehetőleg a belváros-
 ban, november, esetleg szeptem-
 ber 1-re. Levélbeli ajánlatokat e
 lap kiadóhivatalába kérek.

Eladó ház.

György-utca 47/a. számú ház elő-
 nyös feltételek mellett eladó. Bő-
 vebbet ugyanott.

Választó-utca 60 számú telek

1050 □-öl terület, mely átnyulik
 a Demeter utcára, szabad kézből
 eladó. Cím a kiadóban. — Kiss
 Ernő-utca 4. sz. ház szabad kézből
 eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2642

Jrodai gyakornokot

keres előkelő iparvállalat kezdőfi-
 zetéssel, azonnali belépésre. Saját-
 kezűleg irt ajánlat a kiadóhivatalba
 „Iparvállalat” címre küldendő. Né-
 met nyelvben jártas előnyben ré-
 szesül. 2659

Egy különbejáratu szobát

reggelivel keresek a Szabadság-tér
 közelében. Leveleket legjutányo-
 sabb ár megjelöléssel, „Kereskedő
 segéd” jelige alatt a kiadóhiva-
 talba kérek. 2665

Eladó szőlő.

Világosan, öt percnire a 12. sz.
 motoros megállótól, a Nyerges-he-
 gyen 5 kataszt. hold. Van benne
 szép új nyaraló pincével. Borház
 és minden felszerelés. Jutányos ár.
 Tulajdonos Györke Lajos, tanár. 2658

Zalalmány.

Egy korszakalkető talalmány finan-
 szírozásához még néhány ezer ko-
 rona szükségeltetik. Ajánlatokat
 „Gazdag jövő” jelige alatt a ki-
 adóba kérek. 2666

Angol nyelvből

leczkéket ad művelt, legjobb kiej-
 téssel beszélő angol kisasszony. Cím
 a kiadóhivatalban. 2553

Egy 16 év óta fennálló

és a legnagyobb forgalomnak ör-
 vendő sütőde kiadó, esetleg ház-
 zal együtt eladó. Tudakozódnai a
 kiadóban. 2558

Ugyes szobaleány

azonnali belépésre kerestetik. Havi
 bér 20—25 korona. Cím Luther
 Márton-tér 1., I. emelet, ajtó 10. 2614

Öt szobás lakás

kiadó november elsejére. Évi bér
 920 frt. Thököly Imre- (Halász)
 utca 52. 2621

Eladó

Paulis-Barackán kitünő fekvésű
 teljesen termőkéses, a vasúti álló-
 máshoz közel s közvetlenül a mo-
 tor megállóhely mellett fekvő szőlő
 az idej, körülbelül 800 Hektoliter
 terméssel vagy anélkül, kolnával
 és szüreti felszereléssel. Bővebbet
 Schlésinger Jakabnál Paulison. 2620

4 szoba, fürdőszoba

és mellékhelyiségekből álló lakás
 november 1-től kiadó. Bővebbet
 Tabakovits műszaki irodájában
 ugyanott. 2632

2 ház eladó.

Egy Boros Béni-tér 3. számú, egy
 Boczkó-utcai 2. számú. Bővebbet
 Arad, Boros Béni-tér 3., a liszt-
 raktárban. 2638

Kiadó ház.

Kényelmes, külön álló uri lakás,
 Lipót-u. 10. szám alatt kiadó. Bő-
 vebbet ugyanott özv. Gömör Jő-
 zsefnénál. 2643

Az aradi turista egyesület

Arad-Hegyaljai uthálózatának tér-
 képe. Automobilosok, kerékpáro-
 sok és turisták használatára 50
 fillér leszállított áron kapható
 Ingusz I. és Fia könyvkereskedésé-
 ben Aradon. Telefon 517. 201

Egy jókarban lévő zongora

eladó. Batthyány-utca 28., I. em. 4.
 2644

Magányos ház

kerttel, a belváros közvetlen kö-
 zelében kiadó. Közlebbi felvilágo-
 sítás Flórián-utca 9. szám alatt.
 2645

A legolcsóbb és legjobb

építőmész nagyban megrendelhető
 Asbóth Gyulánál Arad, Deák Fe-
 renc-utca 6. szám. 2640

Eladó

a belvárosban egy 2200 koronát
 jövedelmező ház. Bővebbet e lap
 kiadóhivatalában. 2668

Egy Wertheim-szekrény eladó.

Petőfi-u. 4., ajtó 3.

Eladó!

Egy jó karban levő két szárnyas
 nagy kapu; üzlet ajtó és egy ki-
 rakat rollókkal. Cím: Forray-utca
 2. sz. alatt. 2591

Értesítés

gabona kézibevá-
 sárlásokról.

A cs. és k. katonai élelme-
 zési raktár Aradon 1908. évi
 augusztus havában 1500 mé-
 termázsa zabot fog kézibevá-
 sárlás útján termelőktől és
 azok egyesületeitől beszerezni.

Közlebbi feltételek és fel-
 világosítások a fenti katonai
 élelmezési raktárnál tudhatók
 meg.

Arad, 1908. évi augusztus
 4-én.

Cs. és k. élelmezési raktár
 Aradon.

Dohány zsineg

kézi készítésű és

szőlő taposó zsákok

elismert legjobb minőségekben
 legolcsóbban kapható az

Erdélyi és Bácskai iparú raktár

Reich B. Károly Fiai és Társa

cégnevel 2603

Andrássy-tér 6. Verbos ház.

Telefon 649. szám.

809—1908. kir. végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értel-
 mében ezennel közhírré teszi, hogy
 az ujaradi kir. járásbírósg 1907.
 évi Sp. V. 240/1. számú végzése
 következtében Dr. Crisán Aurél
 ügyvéd által képviselt Muntyán
 Demeter Féregyházi lakos és vég-
 rehajtató javára, özv. Muntyán
 Laczkucz Krisztina féregyházi la-
 kos és végrehajtást szenvedett el-
 len 45 kor. s jár. erejéig fogana-
 tosított kielégítési végrehajtás ut-
 ján felül és lefoglalt és 818 koronára
 becsült következő ingóságok,
 u. m.: buza, szalma, széna, serté-
 sek, kocsi és árpa nyilvános árve-
 résen eladatnak.

Mely árverésnek a dévai, kir.
 járásbírósg 1907. évi V. 240/4. sz.
 végzése folytán 45 kor. tőkeköve-
 teles, valamint ezuttali 2 korona
 árverés kitűzési költségek erejéig,
 Féregyházán, adós lakásán leendő
 eszközzésére 1908. évi augusztus 12-ik
 napjának d. u. 3 órája határidőül
 kitűzetik és ahhoz a venni szán-
 dékozók oly megjegyzéssel hivat-
 nak meg, hogy az érintett ingosá-
 gok az 1881. évi LX. t.-c. 107. s 108.
 §§-ai értelmében esetleg becsáron
 alul is, azonban csakis készpénz-
 fizetés mellett, fognak a legtöbbet
 ígérőnek eladatni.

Amennyiben az elárverezendő
 ingóságokat mások is le- és felül-
 foglaltatták és azokra kielégítési
 jogot nyertek volna, ezen árverés
 az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. ér-
 telmében ezek javára is elrendel-
 tetik. A befolyandó vételár pedig
 bírói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Ujaradon, 1908. évi ju-
 lius hó 30. napján.

Gémesl Béla,
 2656 kir. bír. végrehajtó.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fia

tanulónak

fizetéssel

felvétetik.

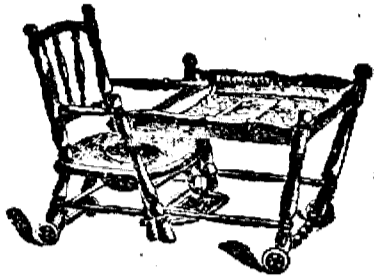
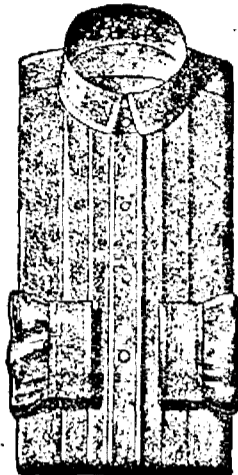
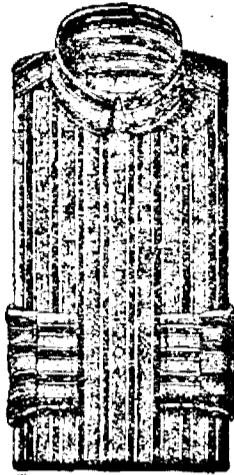
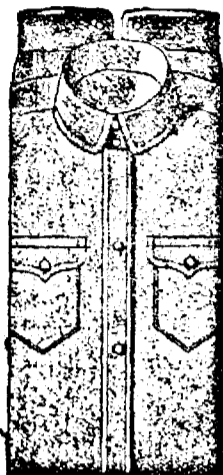
Bővebbet a kiadóhivatalban.

FISCHER nagy áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. sz.

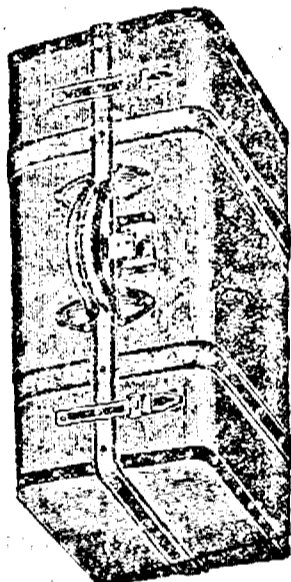
1101

— Elismert legolcsóbb bevásárlási forrás. —



Szabadalmazott gyermek-ekesek. Önműködő zárószerekkel! Erős és tartós bükkfából, ócsman fűrészes lelkővel, szerkesztő segítségével csak 10-15 perc alatt készíthető. Csak 7/6 kg.

Férfi és fiu nyári ing forint —.99 kr. | Jó mosó Levantiu férfi Sport ing frt. 1.25. | Elegáns divatos francia Batist férfi Sport ing frt. 1.50. | Valódi angol Sephier férfi sport ing frt. 1.75. | Szabadalmazott gyermek Reformszék. nélkülözhetetlen minden gyermeknél. Ara frt. 6.50, 7.50, 8.50.

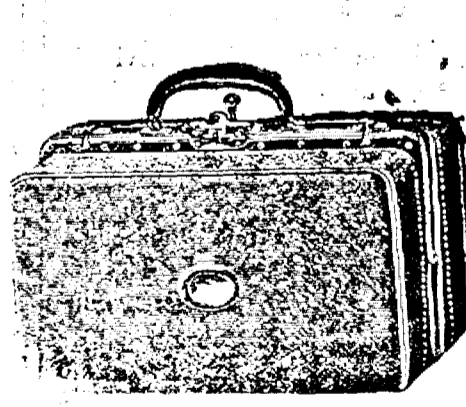
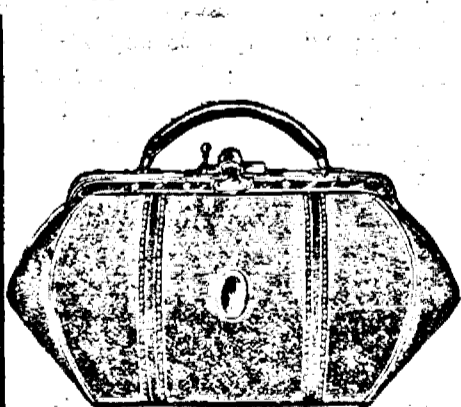


Elegáns Princess Gyermekkoszi frt. 15.—, 17.—, 19.—, 25.—, 30.—.

Utazó B 63-án. Finom vitorlavászenből vagy fekete műbőrből frt. 4.50, 5.50, 6.10

Utazó kofe barna vagy fekete bőr vászonból frt. 1.50, 2.50, 3.50 f.

Gyermekkoszik nagy választékban frt 5.—, 6.50, 7.50, 8.50.

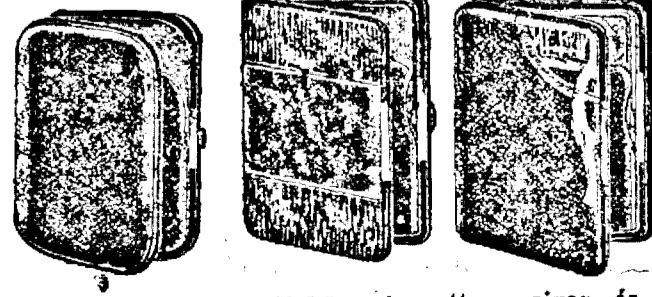
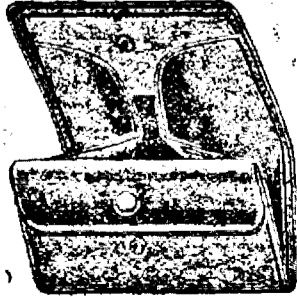


Kézi aktatáska frt. 2.25, 3.50, 4.50.

Bőr utaztat utazó kézi táska frt. 1.—, 1.25, 1.50, 1.75.

Fekete bőr utazó kézi táska frt. 2.50, 3.50, 4.50, 5.50.

Finom barna, valódi bőr kézi utazótáska, elegáns kivitelben frt. 5-től 15-ig.



Nagyválaszték női kezitásokban frt. —.50, 1.150, 5.

Zseb névjegy és papír pénztárcák valódi bőrből —.50, —.75 kr. frt. 1.—, 1.50, 2.—

Valódi bőr zsebpénztárcák frt. —.50, —.75, 1.—, 1.50-ig.

Nagy választék valódi bőr cigaretta-, szivar- és dohánytárcákban frt. —.50, —.75, 1.—, 1.50, 2-ig.

Vidéki rendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája. Nyomatott Kurzweil Janos és Társa budapesti festékgyárának festékével.